

Yritysvastuu 2023

Tutkimus maamme suurimpien yritysten
vastuullisuuden johtamisesta, käytännöistä,
haasteista ja tulevaisuuden näkymistä

Edellytykset aidolle kestävyysmurrokselle olemassa

Yritysvastuututkimuksemme tuo näkyville suomalaisyritysten vastuullisuustyön tilan. Uudistamamme sisällön ansiosta se on ajankohtaisempi kuin koskaan. Nykytilan kuvaamisen lisäksi se viitoittaa suuntaa tulevalle ja auttaa yrityksiä kehittämään omaa toimintaansa kansainvälisten viitekehysten vaatimaan suuntaan.

Tutkimuksemme mukaan suomalaisilla yrityksillä on tällä hetkellä hyvät edellytykset vaikuttavaan vastuullisuustyöhön: Vastuullisuus näkyy strategiassa ja johdon agendalla, ja sen merkitys ja hyöty tunnistetaan.

Näistä edellytyksistä ja hyvästä tahdosta huolimatta yllättävän monella riittää vielä tehtävää vastuullisuuden perustasossa, eli riskien ja negatiivisten vaikutusten hallinnassa. Rohkaisemmekin yrityksiä vielä konkreettisempiin tekoihin niin ilmaston, luonnon, ihmisoikeuksien kuin läpinäkyvän raportoinnin osalta.

Suuntaamme tässä raportissa katseemme nyt tulevaisuuteen. Uusien näkökulmien avulla haluamme herätellä yritykset pohtimaan omia vaikutusmahdollisuuksiaan kestävyysmurroksen vauhdittamisessa.

Edelläkävijäyritykset käyttävät monipuolisesti erilaisia innovoinnin, rahoituksen ja vaikuttamisen keinoja edistääkseen yhteiskunnan ja ympäristön hyvinvointia ja resilienssiä. Olimme ilahtuneita huomatessamme, että tähän liittyvät toimet ovat aluillaan maamme yrityksissä. Kestävyys näkyy nyt erityisesti innovaatioiden ja investointien ajurina.

Maailman myllerrykset, pandemia, energiakriisi ja sota ovat entisestään kasvattaneet sitoutumista vastuullisuuden edistämiseen. Avaimet yritysten johtamalle kestävyysmurrokselle ovat siis jo käsissämme.

Toivomme, että 10 vuotta täyttävä tutkimuksemme inspiroi sinua vaikuttaviin vastuullisuustoimiin, ja että viihdyt löydöstemme parissa.

Helena Kekki, johtaja, FIBS

Sisällys

<u>Tiivistelmä</u>	4	<u>Osa 3 Edelläkävijyys: Liiketoiminta muuttumassa kestäväksi</u>	64
<u>Tutkimuksen tausta, toteutus ja vastaajat</u>	22	Arvonluonti	67
<u>Osa 1 Edellytykset: Vastuullisuus näkyy johtamisessa</u>	27	Liiketoiminnan muuttaminen	68
Merkitys	30	Uudistaminen	69
Johtamiskäytännöt	34	Kumppanuudet	71
Hallitus- ja johtoryhmätyö	39	<u>Osa 4 Suunnannäyttäjät: Kestävyyismurroksen mahdollistaminen</u>	73
Tulevaisuuteen varautuminen	46	Innovaatiot ja teknologia	78
<u>Osa 2 Perustaso: Tavoitteita asetettu, kirittävää riittää toimenpiteiden osalta</u>	50	Rahoitus ja investoinnit	79
Ilmasto	54	Ihmiset ja kulutus	80
Luonto	55	Politiikka ja sääntely	81
Ihmisoikeudet	57	Liite 1: Metodologia ja vastaajien taustatiedot	83
Monimuotoisuus ja osallisuus	59	Liite 2: Yksityiskohtaisemmat tutkimustulokset	90
Tietojen läpinäkyvyys ja raportointi	61		
Riskienhallinta	62		

Tutkimuksen sisältöä saa lainata mainitsemalla julkaisijan (FIBS). Julkaisua ei saa kokonaisuudessaan julkaista tai jakaa edelleen missään kanavassa.

Tiivistelmä

Tutkimuksen 5 päähavaintoa

1

Yrityksillä on hyvät edellytykset vaikuttavaan vastuullisuustyöhön. Vastuullisuus näkyy strategiassa ja johdon agendalla, ja sen merkitys ja hyöty tunnistetaan. Sota ja pandemia saivat yritykset sitoutumaan yhä vahvemmin yritysvastuuseen.

2

Vastuullisuussitoumukset ja –tavoitteet eivät aina näy konkreettisina toimenpiteinä. Hyvistä edellytyksistä huolimatta kirittävää riittää niin ilmaston, luonnon, ihmisoikeuksien kuin läpinäkyvän raportoinnin osalta.

3

Kestävyys toimii nyt innovaatioiden ja investointien ajurina. Yritykset pitävät silti kiinni kestävästä liiketoiminnastaan.

4

Kestävyysmurrosta mahdollistavat toimet ovat aluillaan Suomen yrityksissä. Poliittisen vaikuttamisen roolia kestävyys edistämässä ei vielä yrityksissä tunnisteta.

5

Osaamisvaje on tulevaisuuden kannalta ilmeinen pullonkaula.

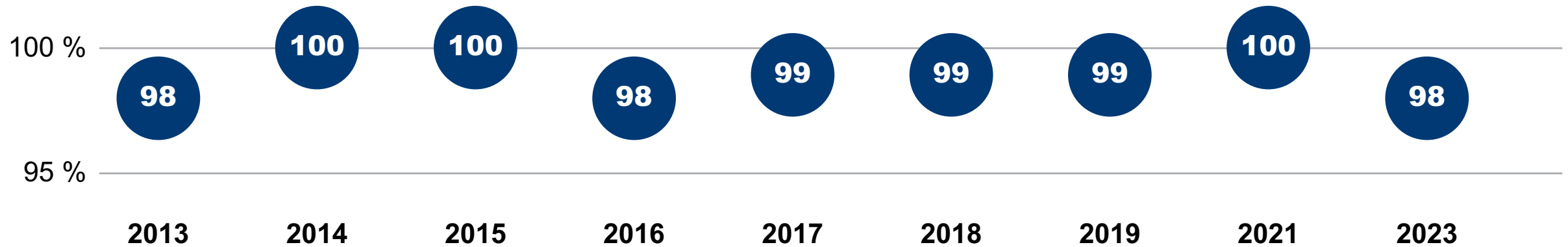
1

Yrityksillä on hyvät edellytykset vaikuttavaan vastuullisuustyöhön:

Vastuullisuus näkyy strategiassa ja johdon agendalla, ja sen merkitys ja hyöty tunnistetaan.

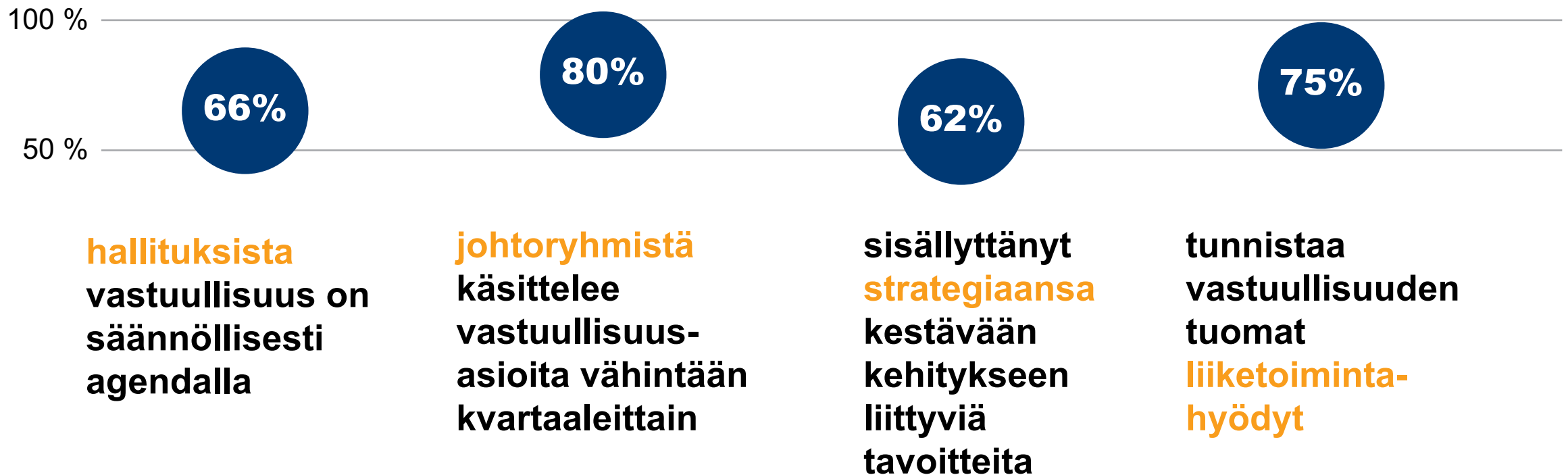
Ukrainan sota ja pandemia saivat yritykset sitoutumaan yhä vahvemmin yritysvastuuseen.

Vastuullisuus on ollut **olennainen** tekijä suomalaisille yrityksille jo **10 vuoden ajan**

72% :lla Ukrainan sota, pandemia ja energiakriisi on lisännyt sitoutumista vastuullisuustavoitteisiin

Vastuullisuus näkyy strategiassa ja johdon agendalla, ja sen merkitys ja hyöty tunnistetaan yrityksissä

Neljä viidestä on asettanut vastuullisuudelle määrällisiä ja laadullisia tavoitteita

86%

**on asettanut
määrällisiä
tavoitteita**

80%

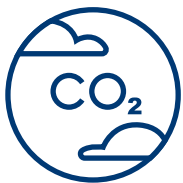
**on asettanut
laadullisia
tavoitteita**

2

**Vastuullisuussitoumukset ja –
tavoitteet** eivät aina näy
konkreettisina toimenpiteinä.

Hyvistä edellytyksistä huolimatta
kirittävää riittää niin ilmaston,
luonnon, ihmisoikeuksien kuin läpi-
näkyvän raportoinnin osalta.

Sitoumus tai tavoite

46%

asettanut
toiminnalleen
nettonolla-tavoitteen
(2050)

27%

laatinut tavoitteiden
saavuttamiseksi
**tieteeseen perustuvan
suunnitelman**
(esim. SBTi)

42%

asettanut
biodiversiteetin
palautumista edistäviä
tavoitteita

16%

laatinut tavoitteiden
saavuttamiseksi
**tieteeseen perustuvan
suunnitelman**

85%

tukee YK:n
yritystoimintaa ja
ihmisoikeuksia
koskevia periaatteita

<40%

tunnistanut
ihmisoikeuksiin liittyviä
riskejä tai toimeenpanee
due diligence
-prosessia.

93%

sitoutunut tukemaan mm.
tasa-arvoa,
monimuotoisuutta ja
syrjinnän poistamista

62%

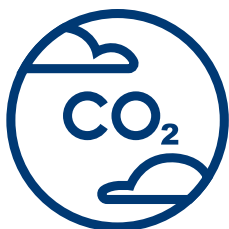
asettanut näihin
teemoihin liittyvälle
työlle **määrällisiä tai
laadullisia tavoitteita**

74% tekee yritysvastuuraportin

Merkittävästi harvempi raportoi olennaisten temaattisten tavoitteiden edistymisestä vakimuodossa vuosittain

38%

Ilmasto

32%

Luonto

49%

Ihmis-
oikeudet

62%

D&I

45%

Taloudelliset
tiedot

82%

sisällyttää
ESG:n
riskienhallinta-
prosesseihin ja
-raportointiin

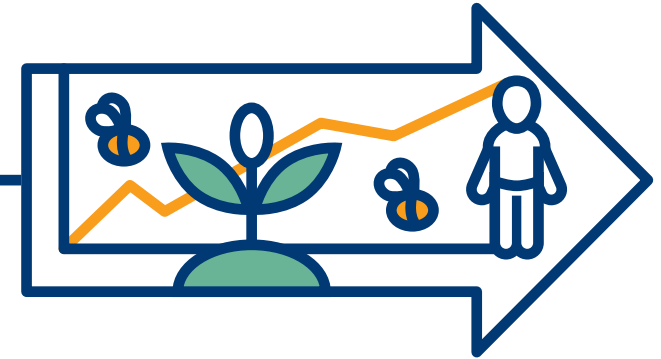
3

**Kestävyys toimii nyt
innovaatioiden ja investointien
ajurina.**

**Yritykset pitävät silti kiinni
kestämättömästä
liiketoiminnastaan.**

**63% kertoo
tehneensä
investointeja**

**59% kertoo
tehneensä
innovaatioita**

jossa kestävä kehitys on pääajuri

**Vain 16% on
luopunut kestävästä
liiketoiminnasta**

54% pyrkii edistämään
kestävää kuluttajakäyttämistä

Kuitenkin vain
13% on poistanut tuote- tai
palveluvalikoimastaan vaihtoehtot,
jotka eivät tue kestävää kehitystä

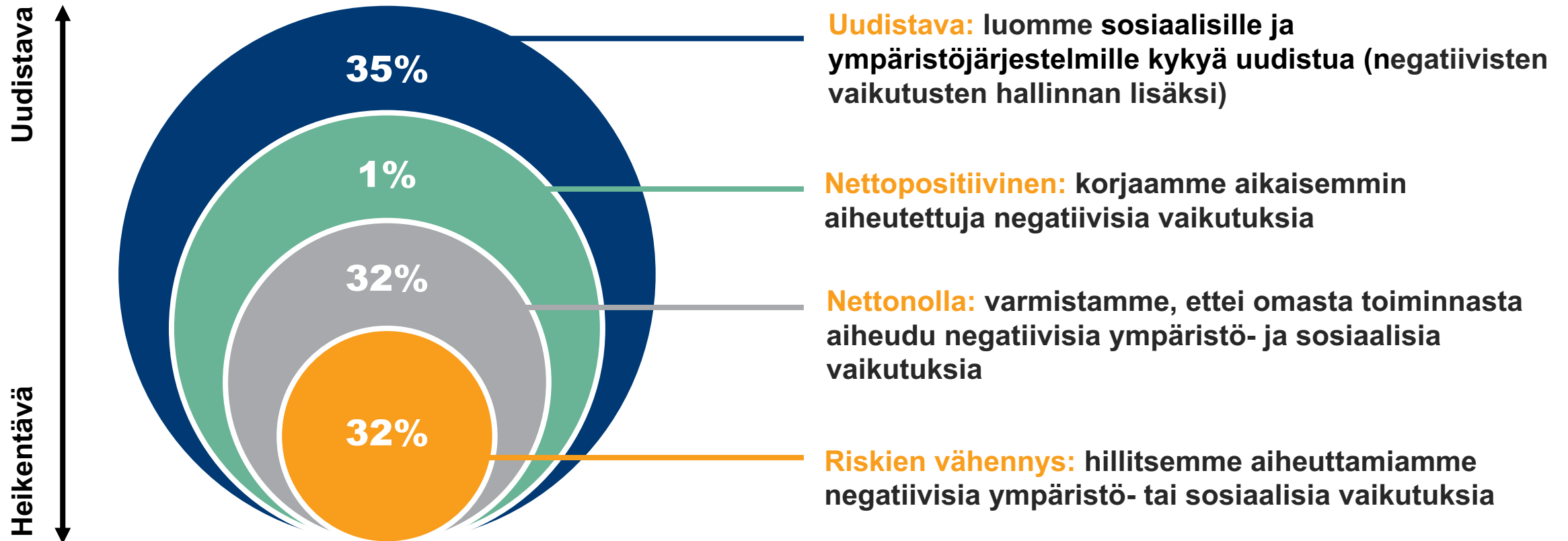
ja
50% tuotteita valmistavista suunnittelee
tuotteensa kestäviksi ja korjattaviksi

4

Kestävyysmurrosta mahdollistavat toimet ovat aluillaan Suomen yrityksissä.

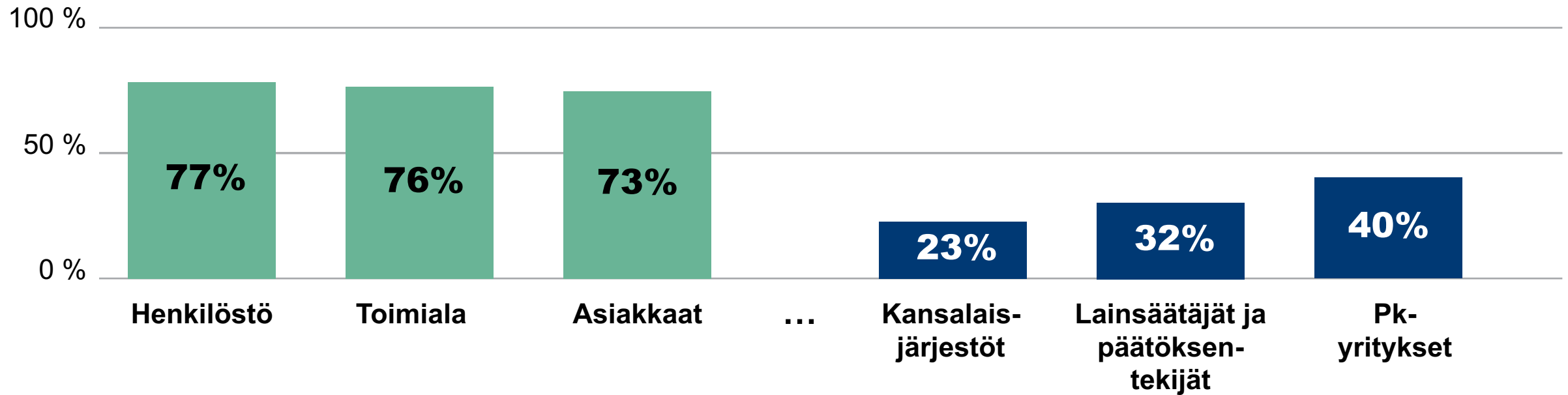
Poliittisen vaikuttamisen roolia kestävyiden edistämisessä ei vielä yrityksissä tunnisteta.

1/3 keskittyy riskien vähentämiseen, 1/3 kertoo lähestyvänsä vastuullisuustyötä uudistavan ajattelumallin kautta

**Suurin osa tekee
kestävyysteemoissa
yhteistyötä läheisten
sidosryhmien kanssa**

**Vähiten yhteistyötä
tehdään
kansalaisjärjestöjen
kanssa**

Yritysten tulisi pyrkiä vaikuttamaan mm. näihin muutoksen mahdollistajiin tukeakseen systeemistä muutosta kohti kestävämpää yhteiskuntaa:

Innovaatiot ja teknologia

55% arvioi ympäristövaikutukset osana innovointiprosessia, vain **24%** innovoinnin sosiaaliset vaikutukset
38% innovoi laajasti sidosryhmiä osallistaen

Rahoitus ja investoinnit

44% huomioi kestävyiden sisäisten kehitysprojektien kustannus-hyöty – analyyseissä
60% vaikuttaa jo rahoitusmarkkinoihin joko omien sijoittajiensa tai muiden sidosryhmien kautta

Ihmiset ja kulutus

69% lisää kierrätettyjen materiaalien osuutta tuotteissa
50% suunnittelee tuotteensa kestäviksi ja korjattaviksi

Politiikka ja sääntely

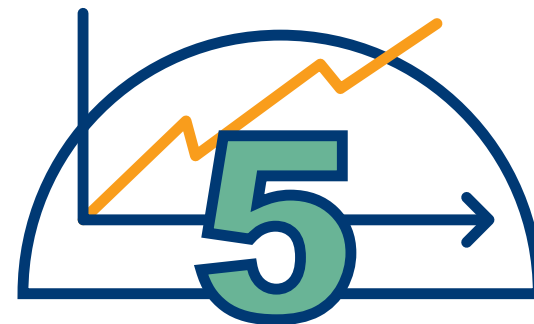
Yllättävän moni ei tunne yrityksensä linjauksia poliittiseen vaikuttamiseen liittyen
24% irtautuisi kestävyiden kannalta haastavista edunvalvontajärjestöistä
33% tekee vain sellaista poliittista vaikuttamista, joka tukee kestävä kehitystä

5

Osaamisvaje on
tulevaisuuden
kannalta ilmeinen
pullonkaula.

Vastuullisuuden **merkityksen** ja siihen investoitavien **resurssien** uskotaan vielä **kasvavan** seuraavan 5 vuoden aikana.

Silti vain **10%** arvioi käytettävien **resurssien** sekä **toimenpiteiden** olevan riittäviä suhteessa yrityksen vastuullisuustavoitteisiin, ja

6% arvioi yrityksen **osaamisen** olevan riittävää suhteessa yrityksen vastuullisuustavoitteisiin

Tutkimuksen tausta, toteutus ja vastaajat

Suomen kattavin kyselytutkimus kertoo vastuullisuuden tilan ja tulevaisuuden suunnan

Yritysvastuu 2023 -tutkimus kuvaa maamme suurimpien yritysten vastuullisuuden strategista merkitystä, johtamista ja käytäntöjä - tulevaisuuden näkymiä unohtamatta.

Tutkimus tarjoaa hyödyllistä tietoa yritysvastuusta niin yrityksille kuin elinkeinoelämän päättäjille ja vaikuttajille, ja sen hyödyntämisellä onkin maassamme jo vahvat perinteet. FIBS on tehnyt tutkimuksen vuodesta 2013 alkaen. Edellinen tutkimus tehtiin vuonna 2021.

Vuoden 2023 kysymyspatteristoa on osin uudistettu mukailemaan kansainvälisen yhteistyökumppanimme WBCSD:n suosituksia. Kysymykset huomioivat vastuullisuustyön keskeisimmät teemat ilmastonmuutoksesta ihmisoikeuksiin. Uusina näkökulmina tarkastellaan yritysten roolia laajemman kestävyysmurroksen mahdollistajana.

Yrityspäättäjät: Näin hyödynnät tutkimusta

- Peilaa yrityksesi vastuullisuustoiminnan tasoa tutkimuksen tuloksiin
- Hyödynnä analyysejä ja näkökulmia yrityksesi vastuullisuustoiminnan strategisen suunnittelun sekä toiminnan kehittämisen tukena
- Tunnista kysymysten avulla keskeisiä vastuullisuuden teemoja, ja suunnittele ja kehitä omaa toimintaa niiden mukaiseksi
- Kouluta tutkimuksen avulla henkilöstöänne
- Käytä tietoa hyödyksesi viestinnässä, myynnissä ja markkinoinnissasi
- Poimi talteen tietoa ja lukuja blogeihin ja analyyseihin
- Analysoi ja seuraa laajemmin suomalaisten yritysten vastuullisuustyön tasoa – kannusta ja kiritä myös muita panostamaan käsiteltyihin teemoihin
- Tutkimuksen sisältöä saa lainata mainitsemalla julkaisijan (FIBS)

Tutkimuksen kohderyhmänä Suomen 1000 suurinta yritystä

Tutkimukseen toteutukseen vuonna 2023 osallistui:

184 yritystä

joista kustakin 1 henkilö seuraavasti:

30% toimitusjohtajia

39% yritys vastuusta vastaavia johtajia

31% Yritys vastuusta vastaavia päälliköitä

29% pörssiyrityksiä

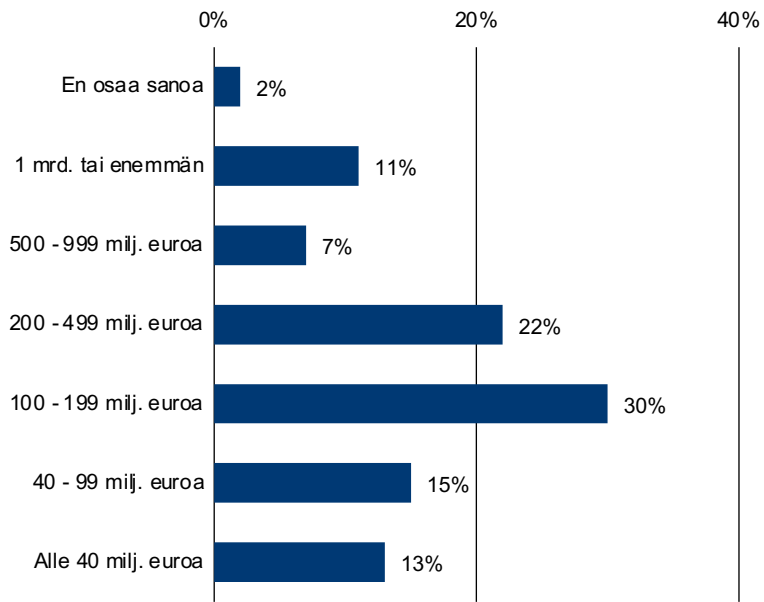
38% yrityksiä, joilla henkilökuntaa vain Suomessa

46% FIBSin jäseniä

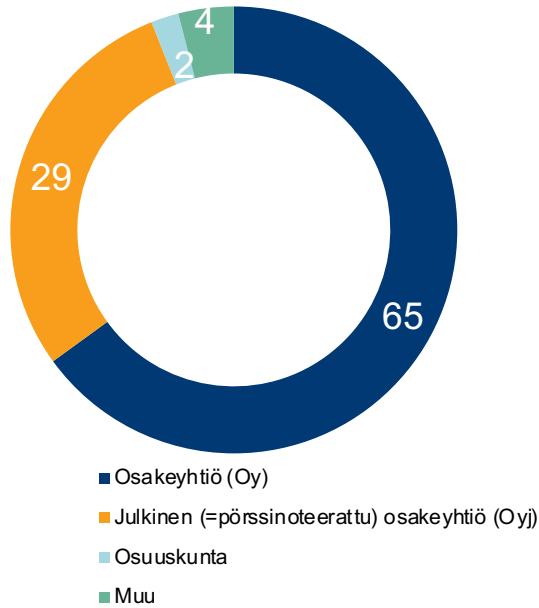
[Lisätietoja toteutuksesta liitteessä 1](#)

65 % vastaajista osakeyhtiöitä, reilu kolmannes edustaa teollisuutta

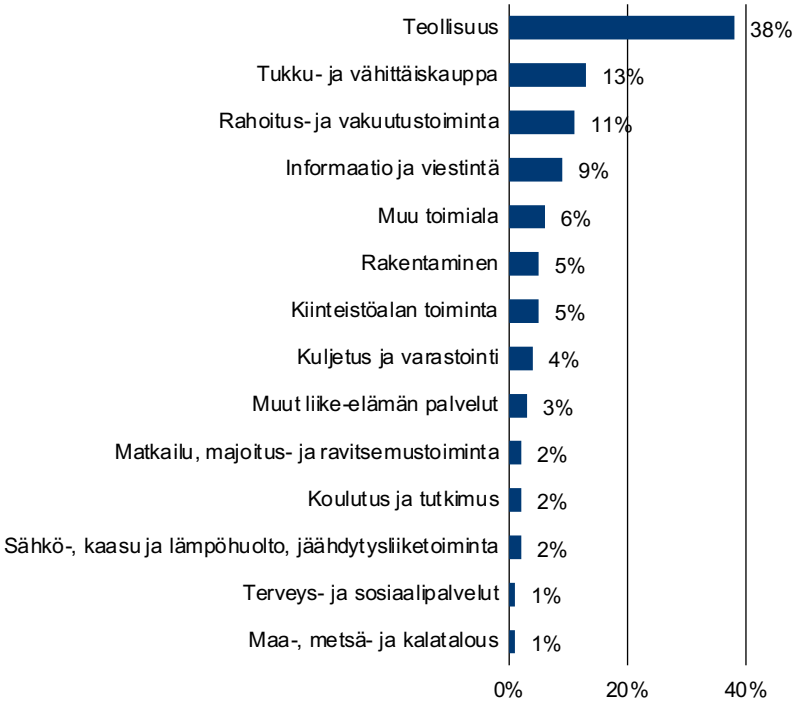
Liikevaihto (n=184)

Yhtiömuoto (%)

Pääasiallinen toimiala

Tutkimuksen toteuttaa FIBS

FIBS on Pohjoismaiden suurin yritysvastuuverkosto ja johtava yritysten asiantuntijuuden kehittäjä.

Tarkoituksemme on vauhdittaa vastuullisuuden tekijöitä kohti kestävämpää maailmaa

Mukana toiminnassamme

400+

jäsentä

3/4 yrityksiä

1/4 muita toimijoita

Tarjoamme jäsenillemme alan monipuolisimmat palvelut ja keinot kehittää toimintaa, kuten:

- ✓ Tutkimukset ja selvitykset
- ✓ Valmennukset
- ✓ Seminaarit ja webinaarit
- ✓ Kevytmentorointiohjelma

Lue lisää: www.fibsry.fi

Osa 1

Edellytykset: Vastuullisuus näkyy johtamisessa

1

Edellytykset

- Merkitys
- Johtamiskäytännöt
- Hallitus- ja johtoryhmätyö
- Tulevaisuuteen varautuminen

2

Perustaso

3

Edelläkävijyys

4

Suunnannäyttäjät

Vastuullisuus näkyy johtamisessa. Vastuullisuus näkyy strategiassa ja johdon agendalla, ja sen merkitys ja hyöty tunnistetaan. Yrityksillä on hyvät edellytykset vaikuttavaan työhön.

Osa 1 | Edellytykset: Vastuullisuus johtamisessa

Tässä osiossa tarkastelemme vastuullisuuden näkymistä yrityksen johtamisessa aikana, jota maailman myllerrykset sodasta energiakriisiin ravisuttelevat.

Vastuullisuuden merkityksen ja liiketoimintahyötyjen tunnistaminen johtaa vastuullisuuden näkymiseen yrityksen johtamisessa: niin strategiassa, hallitus- ja johtoryhmien työskentelyssä kuin konkreettisten tavoitteiden asetannassa ja seurannassa.

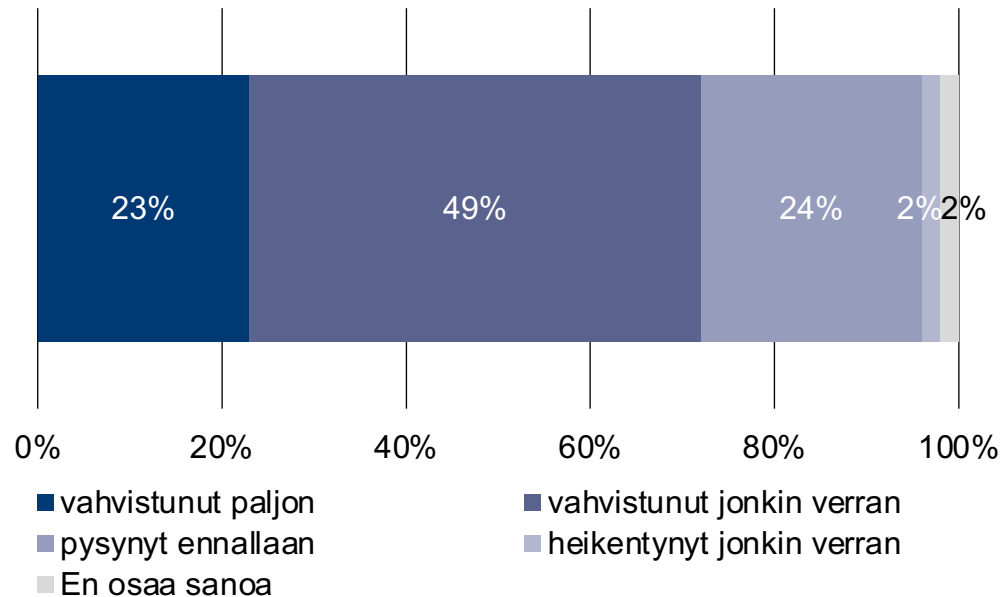
Vastuullisuuden strategisen merkityksen tunnistaminen auttaa yritysjohtoa myös rakentamaan valmiuttaan reagoida tuleviin kestävyysaasteisiin.

Merkitys

Ukrainan sota, pandemia ja muut kriisit saivat valtaosan (72 %) sitoutumaan vahvasti yritysvastuutavoitteisiinsa

Sitoutuminen vastuullisuustavoitteisiin:

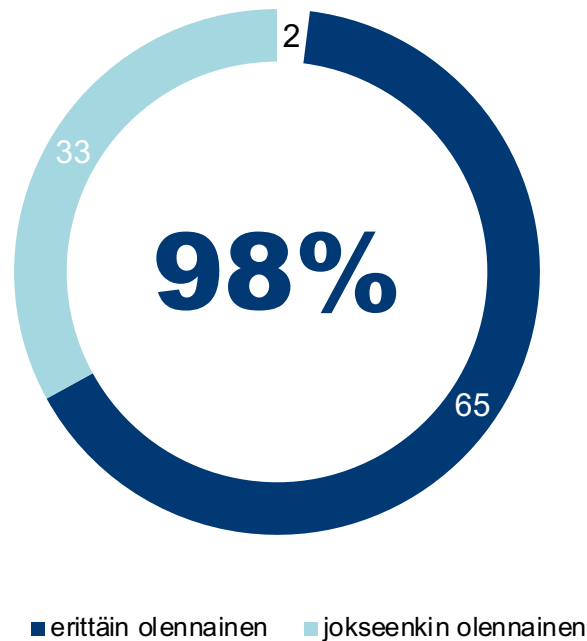

Toisin kuin on oletettu, viime vuosien maailmanmullistukset eivät ole heikentäneet yritysten sitoutumista vastuullisuustavoitteisiin.

Parhaimmillaan kriisit kirkastavat ja osoittavat sen, mikä on tärkeää. Nyt näyttääkin siltä, vastuullisuus koetaan niin keskeiseksi, että yritykset ovat valmiita panostamaan siihen maailmanmuutostenkin jyllätessä.

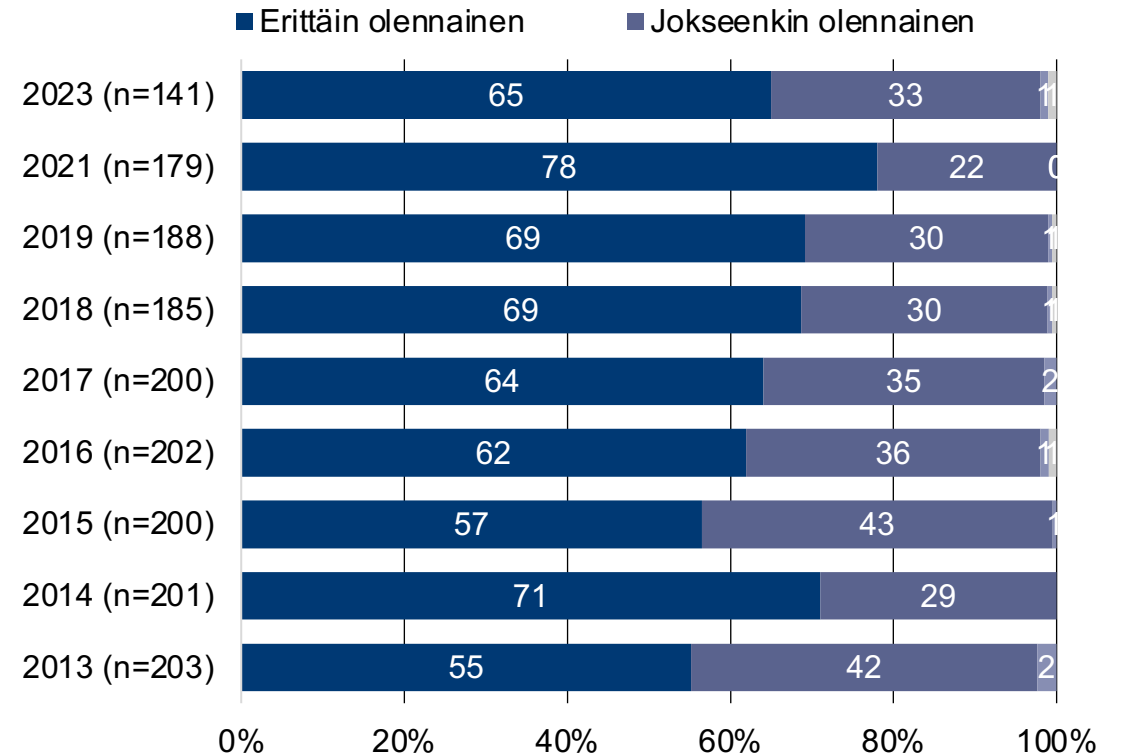
Kysymys: "Miten arvioitte viime vuosien maailmantilanteen ja muutosten (ml. pandemia, Ukrainan sota, energiakriisi) vaikuttaneen yrityksenne vastuullisuustavoitteisiin? Sitoutuminen on..." (n=142)

Olennaiseksi vastuullisuuden arvioi lähes jokainen yritys

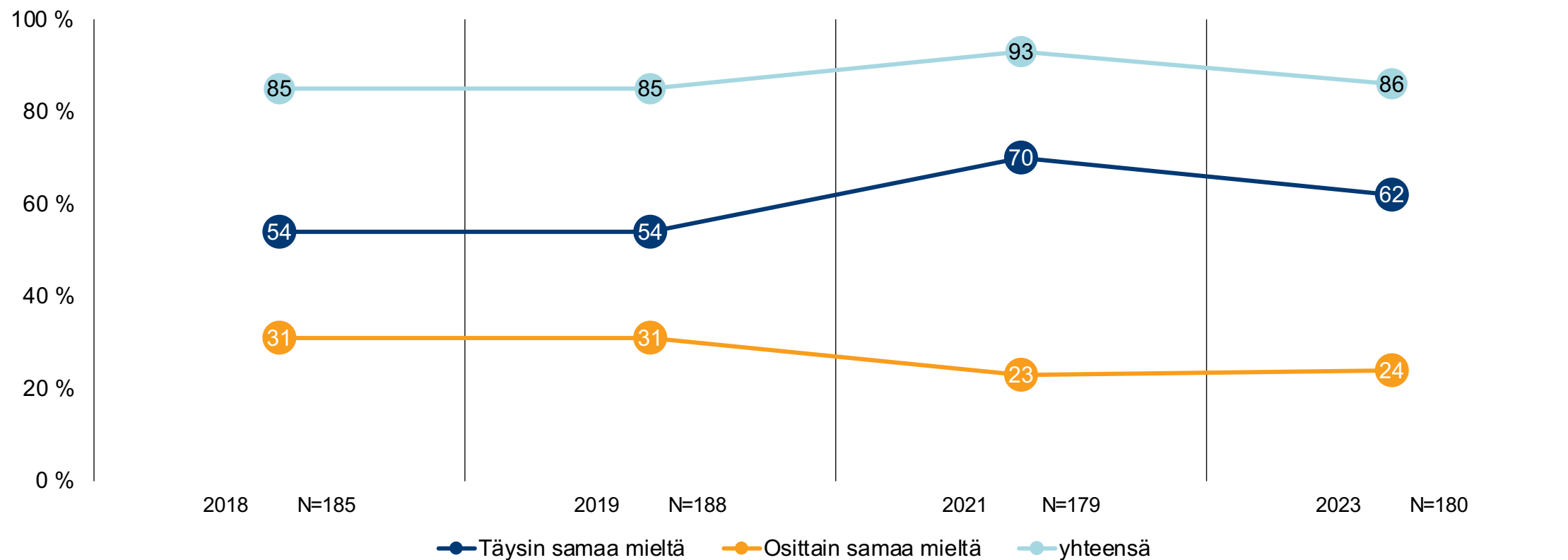

Kysymys: "Miten olennainen tekijä vastuullisuus on yrityksenne kannalta juuri nyt"
(n=141)

Vastuullisuus on ollut olennaista jo 10 vuoden ajan – erittäin olennaisena pitävien osuus laski vuoteen 2021 verrattuna

Strategiassa kestävään kehitykseen liittyviä tavoitteita useilla – määrä laskenut kahden vuoden takaisesta

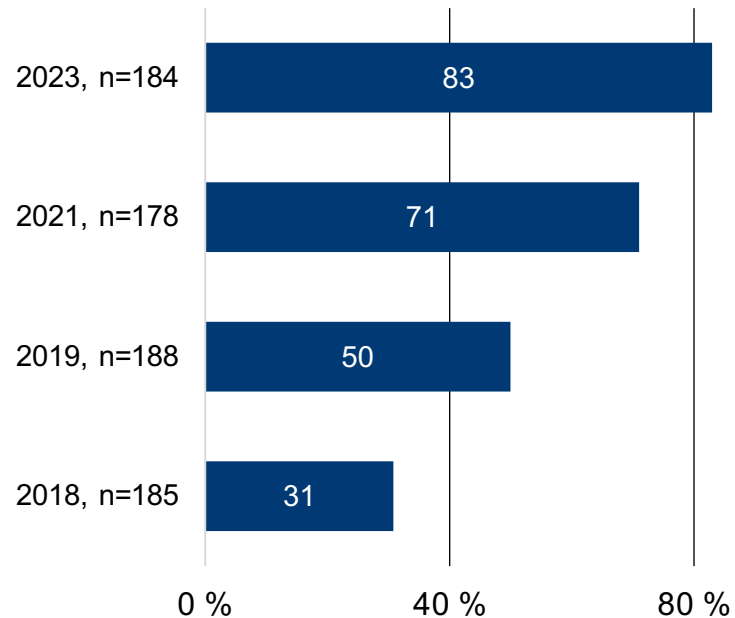
Väittämä: "Strategiassamme on kestävään kehitykseen liittyviä tavoitteita"

Johtamiskäytännöt

Olennaisten vastuullisuusasioiden määrittelyprosessi auttaa yhä useampaa yritystä kirkastamaan oman liiketoiminnan kannalta kriittisimmät asiat

Olennaisten vastuullisuusasioiden määrittelyprosessi

Väittämä:” Onko yrityksessänne seuraavia vastuullisuuden johtamiskäytäntöjä”: Olennaisten vastuullisuusasioiden määrittelyprosessi

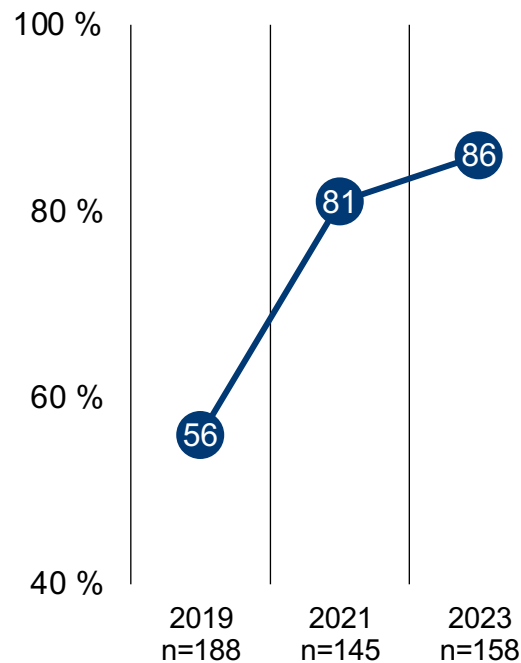

Hyvin tehty olennaisuusanalyysi kuvaa vastuullisuustekijöiden luomat mahdollisuudet ja riskit juuri omalle liiketoiminnalle. Se tukee vastuullisuustyön priorisointia ja ohjaa toimia keskeisimpiin asioihin.

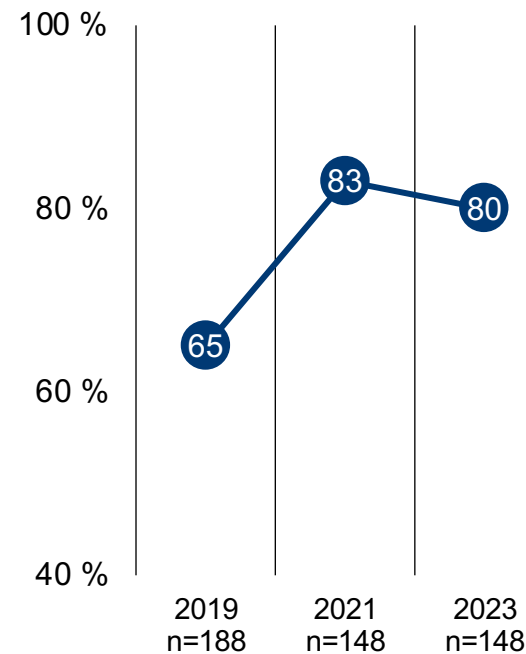
Olennaisten vastuullisuusasioiden määrittelyprosessi onkin käytössä huomattavasti (+ 12 % -yks) useammalla yrityksellä vuoden 2021 tilanteeseen verrattuna.

Vastuullisuuden seuranta on muuttunut selvästi mitattavammaksi

Vastuullisuudelle on asetettu määrälliset tavoitteet

Vastuullisuudelle on asetettu laadulliset tavoitteet

Muutos on ollut huomattava: Neljän vuoden aikana määrällisiä tavoitteita asettaneiden osuus on kasvanut + 30 %-yksikköä.

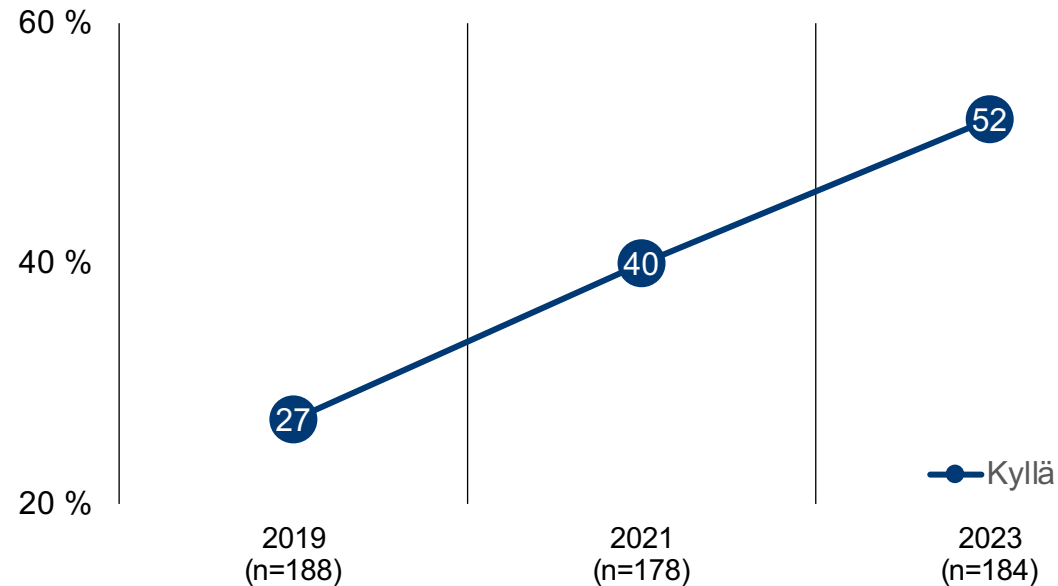
Laadullisten tavoitteiden asettaneiden osuus on kasvanut hitaammin (+ 15%-yks) ja kääntynyt loivaan laskuun vuoteen 2021 verrattuna.

Muutosta selittänee mm. kasvaneet määrälliset raportointipaineet ja vastuullisuustyön systematisoituminen.

Kysymys: "Onko yrityksessänne seuraavia johtamiskäytäntöjä: Vastuullisuudelle on asetettu määrälliset tavoitteet" ja "Vastuullisuudelle on asetettu laadulliset tavoitteet" Kyllä - vastanneet

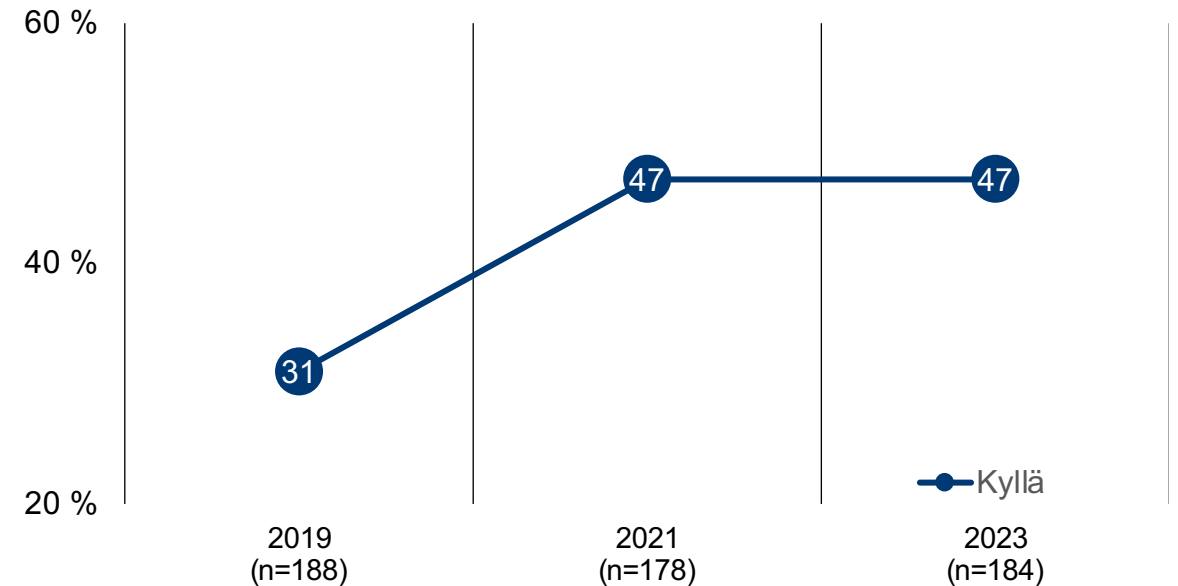
Kannustinjärjestelmät huomioivat vastuullisuuden jo joka toisessa yrityksessä – palkitseminen lisääntynyt huomattavasti neljän vuoden aikana

Johdon kannustin ja palkitsemisjärjestelmään sisältyvät vastuullisuusnäkökulmat

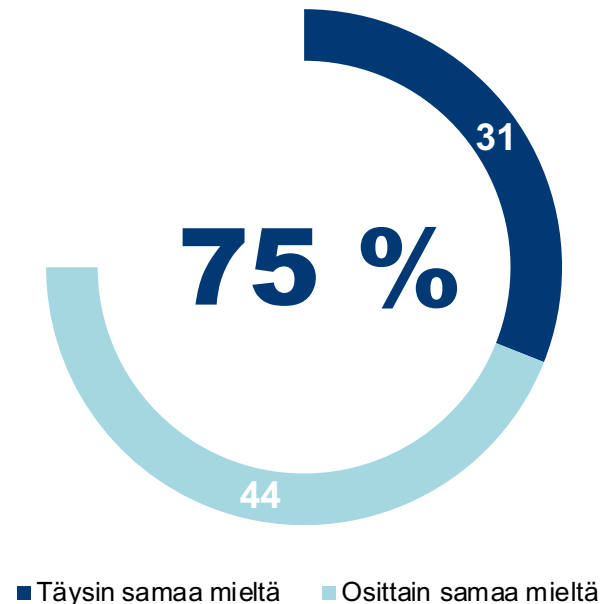
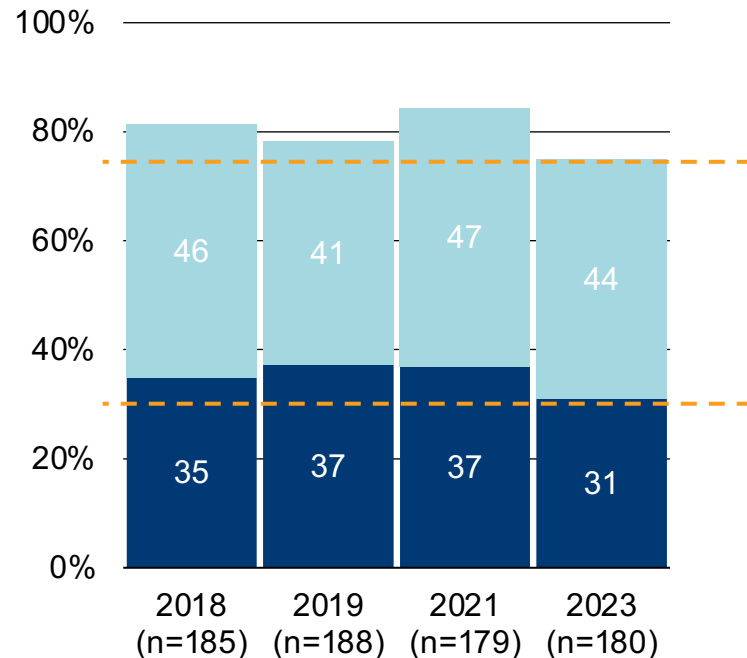
Kysymys: "Onko yrityksessänne seuraavia vastuullisuuden johtamiskäytäntöjä" Johdon kannustin ja palkitsemisjärjestelmään sisältyvät vastuullisuusnäkökulmat.

Muun henkilöstön kannustin- ja palkitsemisjärjestelmään sisältyvät vastuullisuusnäkökulmat

Kysymys: "Onko yrityksessänne seuraavia vastuullisuuden johtamiskäytäntöjä" Muun henkilöstön kannustin- ja palkitsemisjärjestelmään sisältyvät vastuullisuusnäkökulmat

Liiketoimintahyöty ei ole enää yhtä ilmeistä kuin aiemmin

75 % kokee saavansa vastuullisuuteen panostamisesta liiketoimintahyötyä.

Loiva lasku edellisvuosista antaa viitteitä siitä, että vastuullisuudesta helposti saatavat hyödyt alkavat olla lunastettu.

Samalla säädösten ja vaatimusten kiristytessä vastuullisuustyö vaatii yrityksiltä parhaillaan paljon panostuksia.

■ Täysin samaa mieltä ■ Osittain samaa mieltä

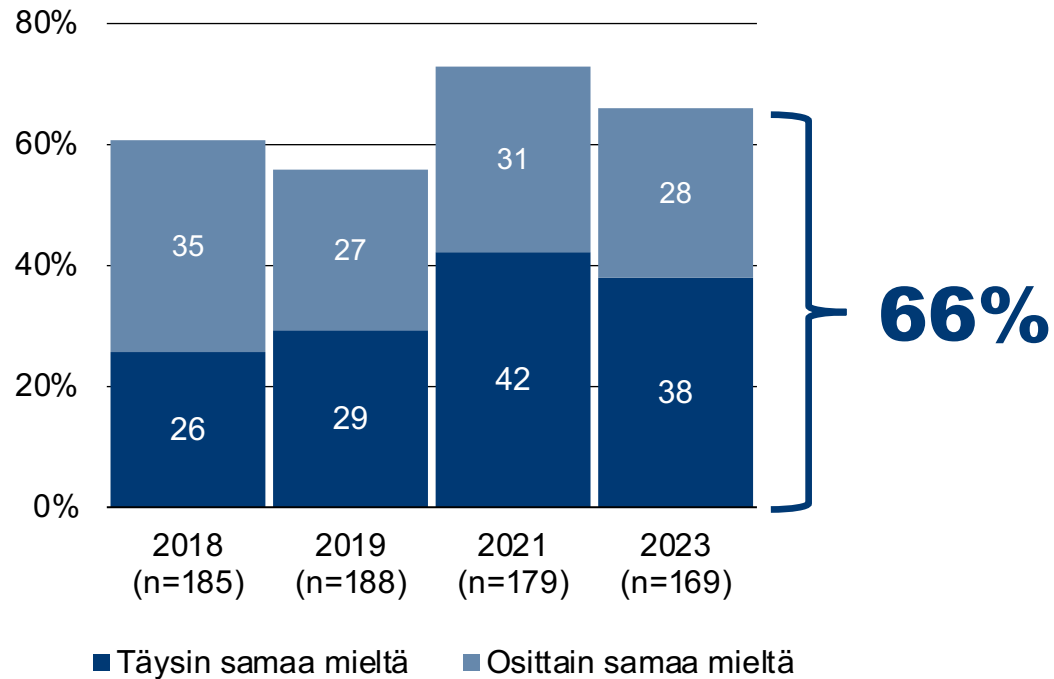
Väittämä: "Vastuullisuudesta saatava liiketoimintahyöty on suurempi kuin sen varmistamiseen käytettävät resurssit"
(n=180)

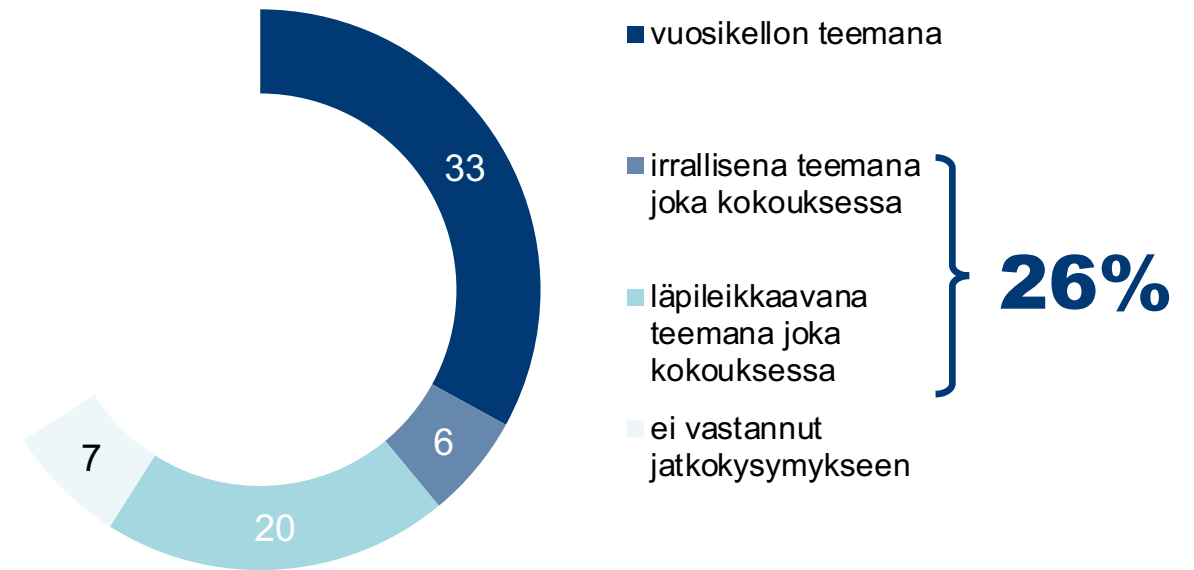
Hallitus- ja johtoryhmätyö

Hallitustyö: Kaksi kolmesta yrityksestä kertoo vastuullisuuden olevan hallituksen agendalla säännöllisesti – neljänneksellä joka kokouksessa

Hallitus käsittelee vastuullisuusasioita säännöllisesti

Hallituksen vastuullisuusasioiden käsittely kokouksissa (%)

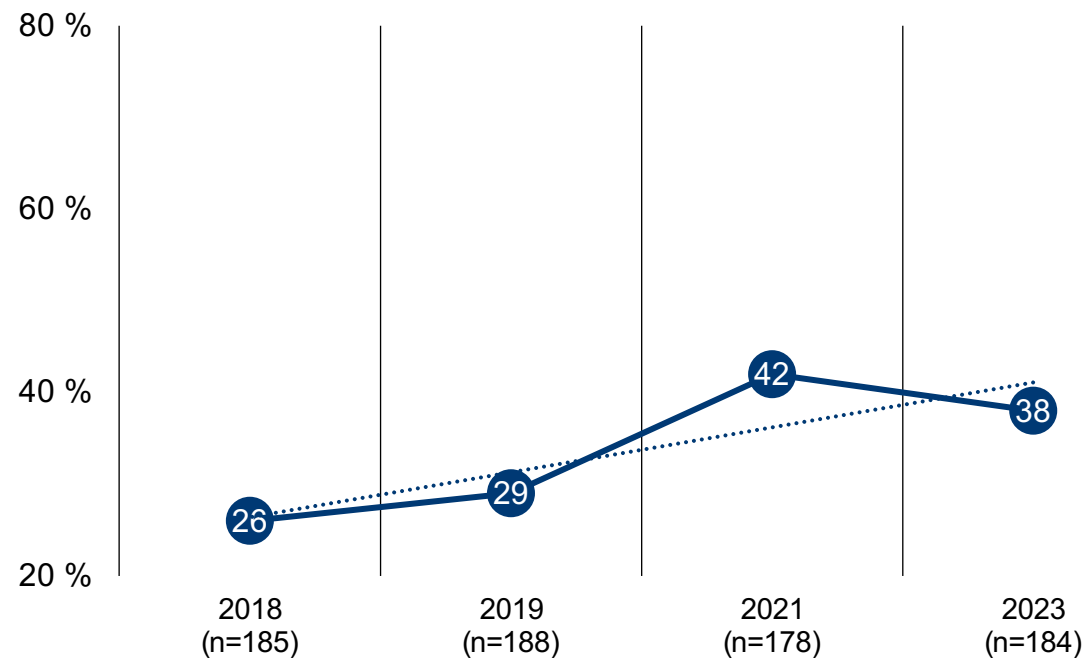

Väittämä: Yrityksemme hallitus käsittelee vastuullisuusasioita säännöllisesti

Jatkokysymys, mikäli edelliseen vastaus joko osittain tai täysin samaa mieltä: "Käsitteleeö yrityksenne hallitus vastuullisuusasioita..."(n=100) Osuudet suhteutettuna kaikkiin edelliseen kysymyksen vastanneisiin (n=169)

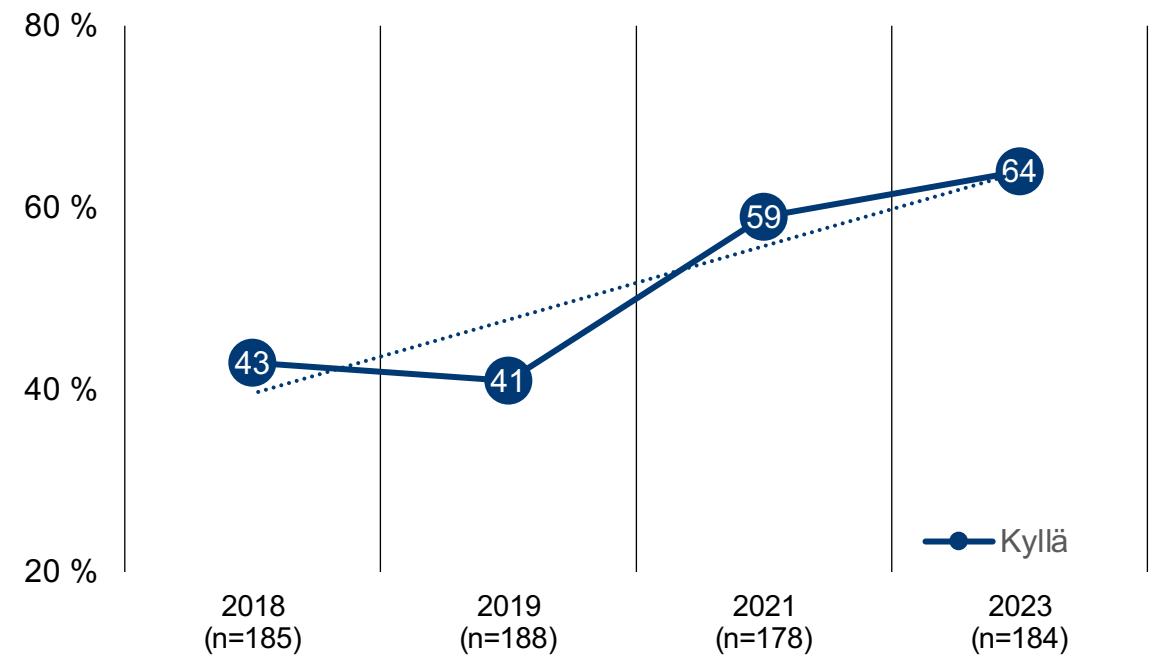
5 vuoden trendi (hallitustyö): Vastuullisuusosaaminen hallituksissa on kasvanut selvästi – vastuullisuutta myös käsitellään useammin

Yrityksen hallitus käsittelee vastuullisuutta säännöllisesti

Väittämä "Yrityksemme hallitus käsittelee vastuullisuutta säännöllisesti" Väittämän kanssa "täysin samaa mieltä" olevien vastaajien osuus.

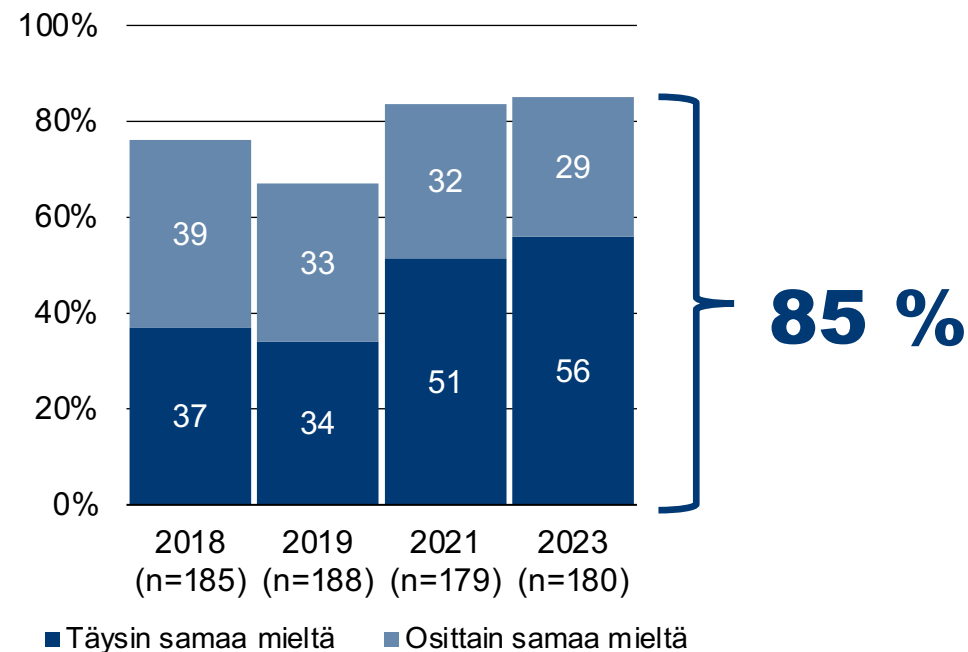
Hallituksen jäsenistä vähintään yksi hallitsee yritysvastuukysymykset

Väittämä: "Hallituksen jäsenistä vähintään yksi hallitsee yritysvastuukysymykset" Väittämään "kyllä" vastanneet

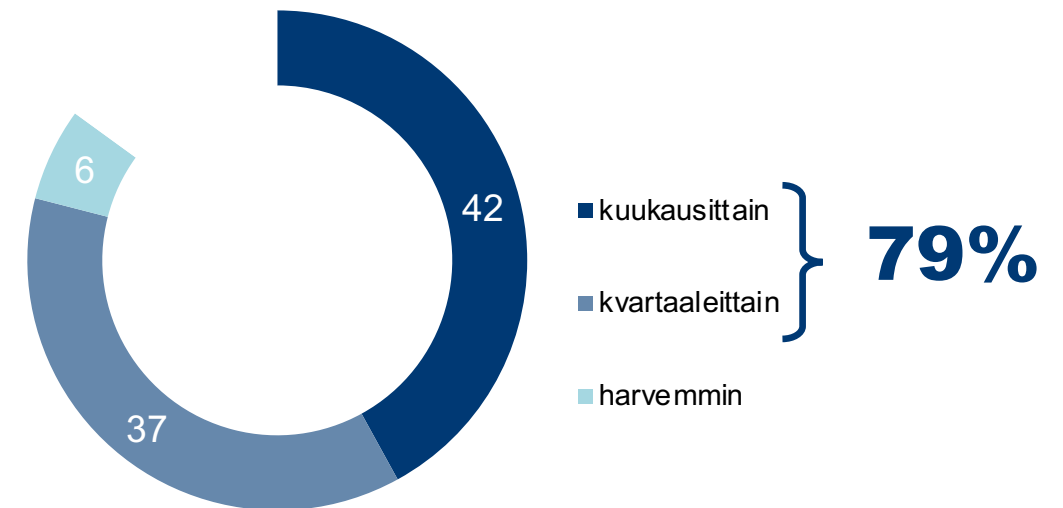
Johtoryhmätyö: Jo lähes 80 % yritysten johtoryhmistä käsittelee vastuullisuusasioita kuukausittain tai kvartaaleittain

Johtoryhmä käsittelee vastuullisuusasioita säännöllisesti

Väittämä: Yrityksemme johtoryhmä käsittelee vastuullisuusasioita säännöllisesti

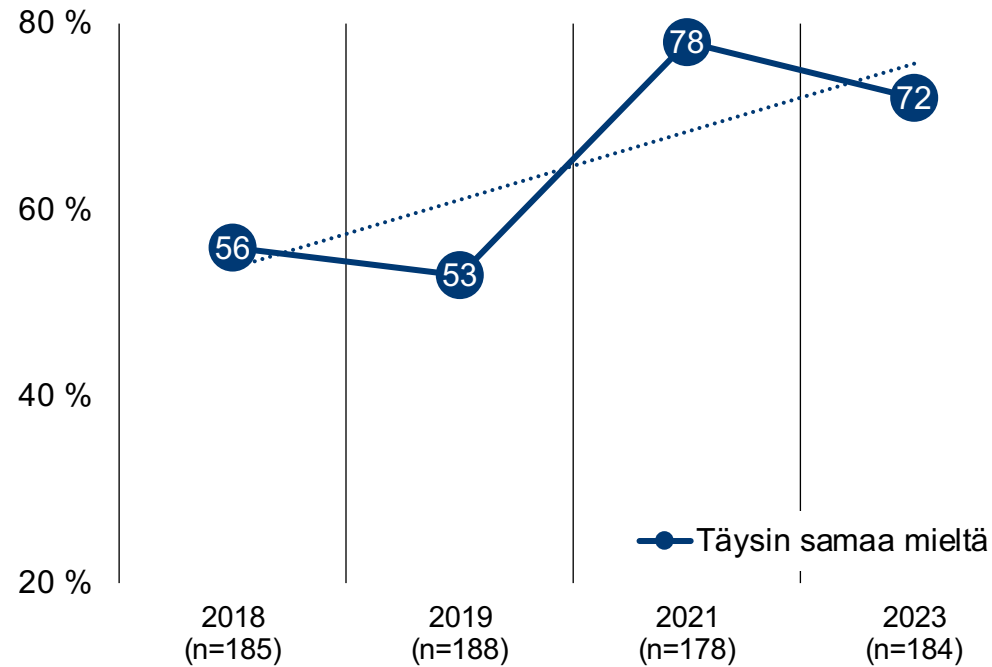
Johtoryhmän vastuullisuusasioiden käsittelyn säännöllisyys (%)

Jatkokysymys, mikäli edelliseen vastaus joko osittain tai täysin samaa mieltä: "Käsitteleekö yrityksenne johtoryhmä vastuullisuusasioita..." (n=153) Osuudet suhteutettuna kaikkiin edelliseen kysymykseen vastanneisiin (n=180)

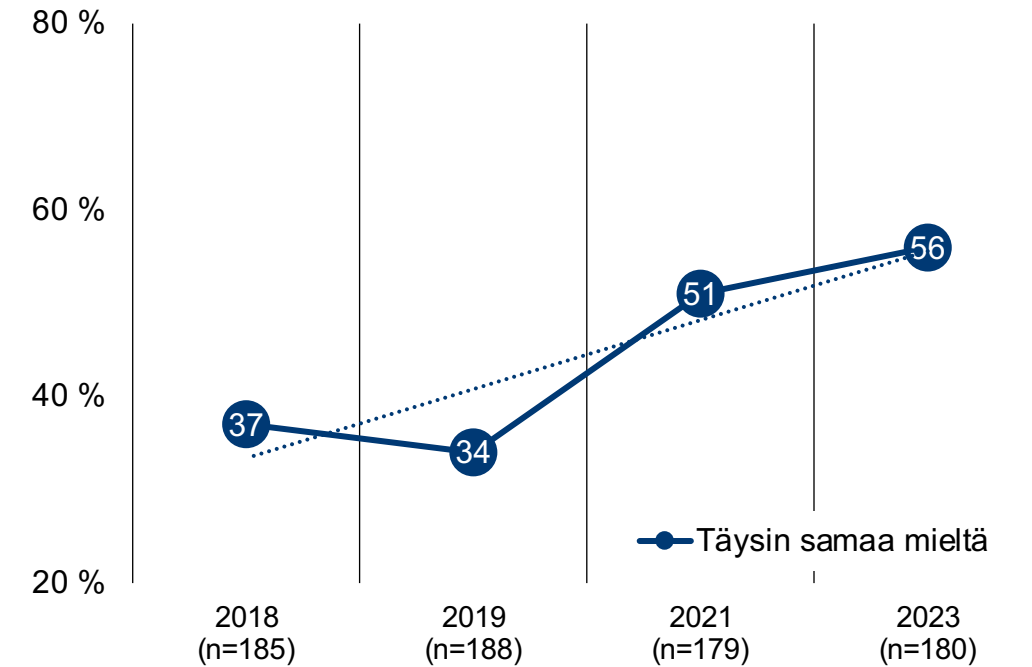
5 vuoden trendi (johtoryhmätyö): Johtoryhmissä on yhä useammin yritysvastuusta vastaava henkilö ja niissä käsitellään säännöllisemmin vastuullisuutta

Johtoryhmässä on yritysvastuusta vastaava henkilö

Väittämään: Johtoryhmässä on yritysvastuusta vastaava henkilö "täysin samaa mieltä" vastanneet

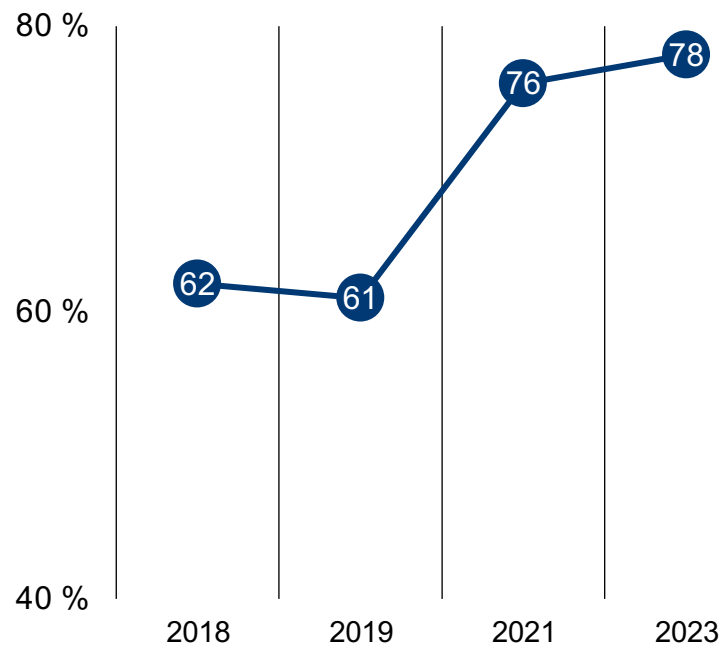
Johtoryhmä käsittelee vastuullisuusasioita säännöllisesti

Väittämään: "Yrityksemme johtoryhmä käsittelee vastuullisuusasioita säännöllisesti" "täysin samaa mieltä" vastanneet

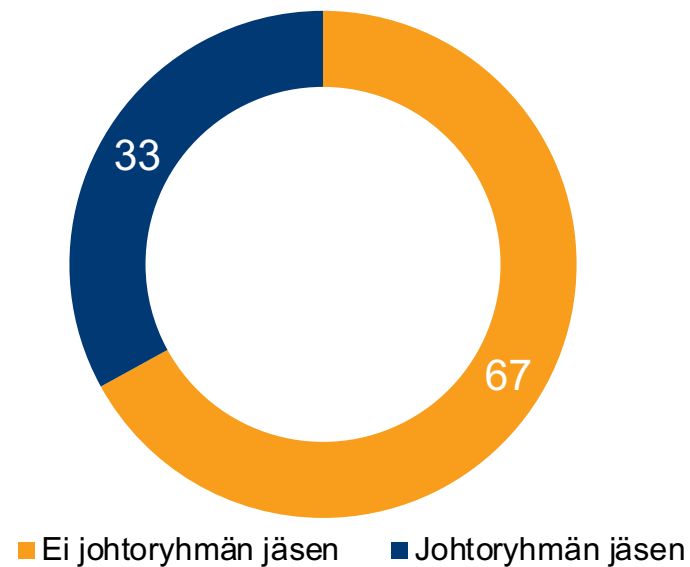
Yritysvastuujohtajista kolmannes on johtoryhmän jäsen

Yritysvastuusta vastaavien johtajien /
päälliköiden määrä on viiden vuoden
aikana kasvanut voimakkaasti

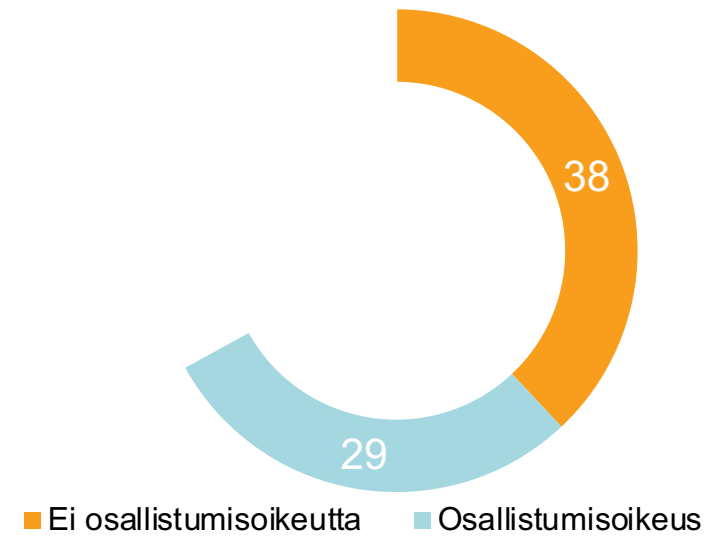
Kysymys: "Onko yrityksessänne
seuraavia johtamiskäytäntöjä: Organisaatiossamme
on yritysvastuusta vastaava johtaja / päällikkö"

Kolmannes yritysvastuujohtajista ja
-päälliköistä on johtoryhmän jäseniä

Kysymys (vain vastuullisuusjohtajille ja päälliköille): "Oletko
johtoryhmän jäsen?" (n=126)

Vajaalla kolmanneksella on
lisäksi osallistumisoikeus johtoryhmän
kokouksiin

Jos ei johtoryhmän jäsen: Onko sinulla osallistumisoikeus
johtoryhmän kokouksiin?
(n=83)

Näkökulma: Ylimmän johdon pelikirjat uusiksi

Vastuullisuudesta on tullut liiketoiminnan ydintä. Tutkimuksen tulosten mukaan kestävä liiketoiminta on esillä ylimmän johdon agendalla säännöllisesti, mikä onkin edellytys paitsi vastuullisuuden minimitasolle myös koko organisaation vastuullisuustyön jatkuvalle kehittämiselle.

Toinen hyvä uutinen on se, että kestävyyskysymyksiä käsitellään yhä useammin osana liiketoimintastrategiaa ja yritysten innovaatiotoimintaa. Ja koska myös alan osaaminen ja kestävyiden kannustimet ovat nousussa, uskon, että suomalaisyritykset ovat jatkossakin kestävä liiketoiminnan eliittiä maailmassa.

Vaikka tulokset ovatkin varsin hyviä, aikaa henkseleiden paukuttelulle ei ole. Vastuullisuuden rima on viime vuosina noussut nopeasti ja tulee edelleen nousemaan. Pelkkä haittojen minimointi ei enää riitä, eikä pian enää nettonollakaan.

Tarvittava muutos ei noudata tutuiksi tulleita taloudellisen tehokkuuden tai lineaarisen kehityksen kaavoja. Jo pelkästään kaksoisolennaisuus tuo aivan uudenlaisen näkökulman johdon pelikirjoihin. Kun olennaisuus sekä omalle yritykselle että yhteiskunnalle ja planeetalle on kyettävä yhdistämään kaikessa päivittäisessä tekemisessä, ylimmän johdon ja koko organisaation osaaminen on ennennäkemättömän kovalla koetuksella.

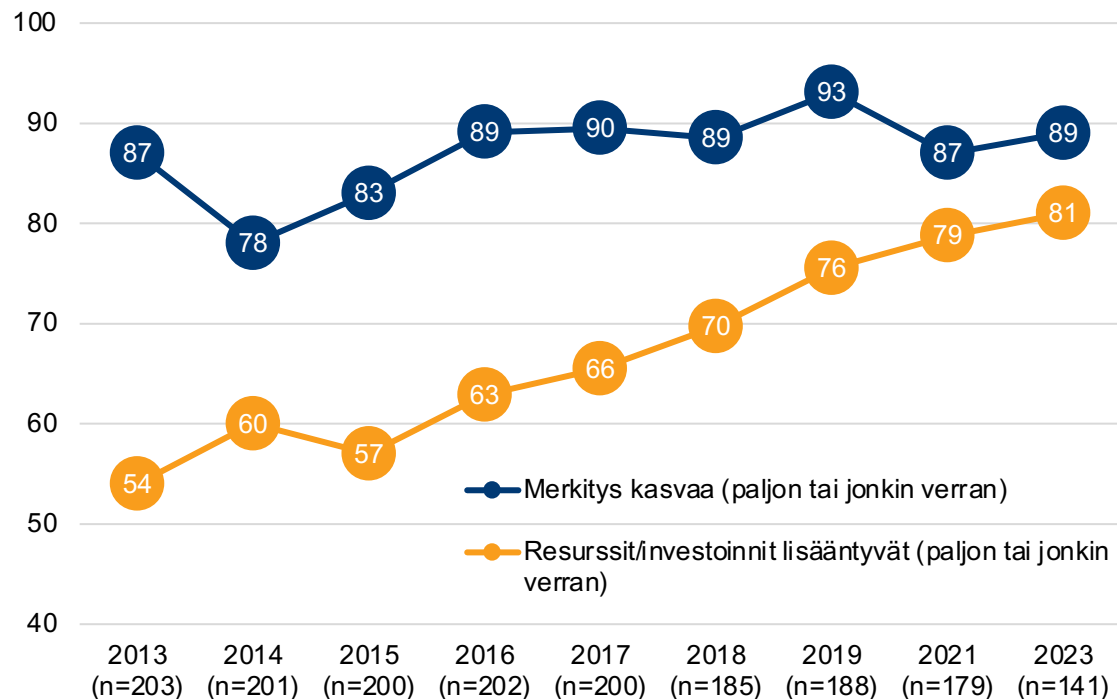
Kimmo Lipponen, toimitusjohtaja, FIBS

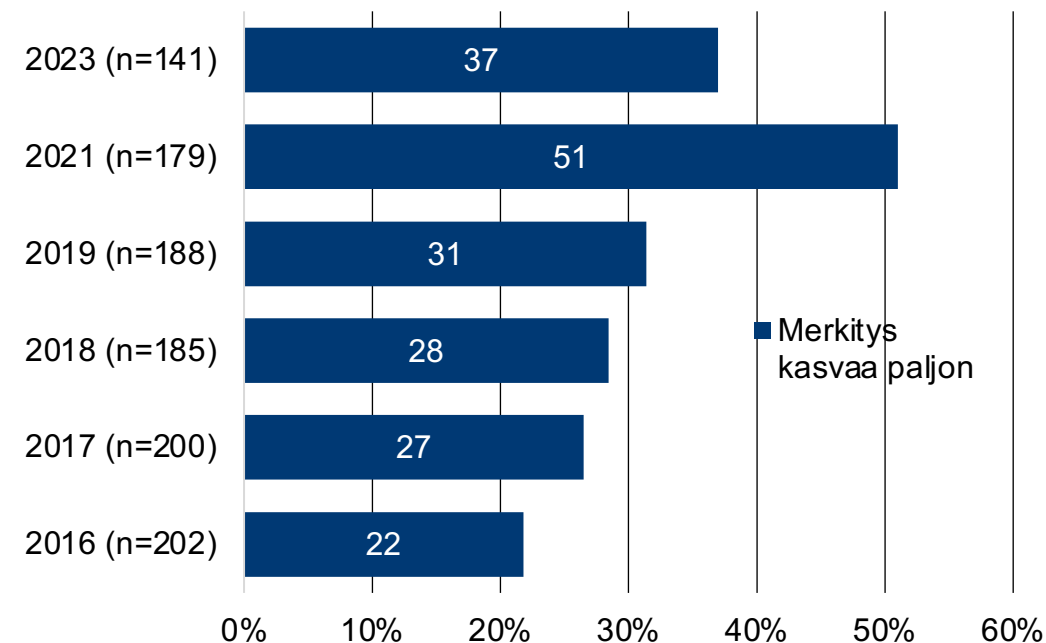
Tulevaisuuteen varautuminen

Vastuullisuuden merkityksen kasvuun uskoo yli 80% - myös resurssien nähdään lisääntyvän

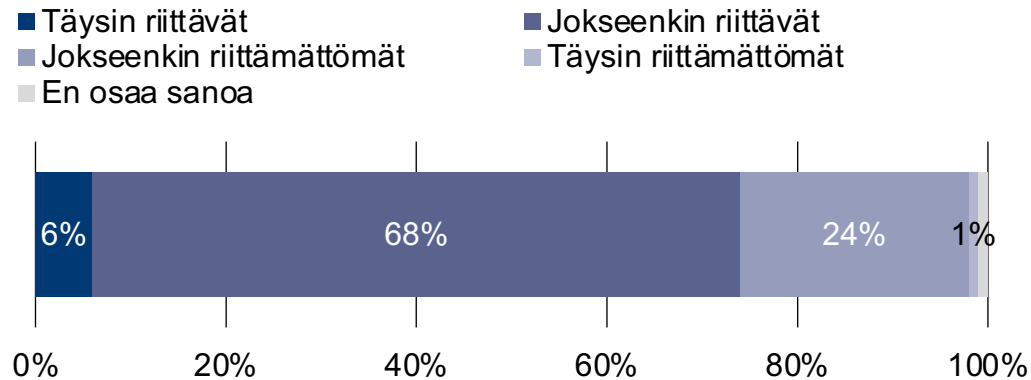
Kysymys: "Miten arvioitte vastuullisuuden merkityksen muuttuvan yrityksenne osalta seuraavan 5 vuoden sisällä?" ja "Miten arvioitte yrityksenne vastuullisuuteen käytettävien resurssien (kuten rahallisten investointien / henkilöresurssien) määrän kehittyvän seuraavan 5 vuoden aikana?"

Vastuullisuuden merkityksen uskota kuitenkin kasvavan maltillisemmin vuoden 2021 kasvuennusteeseen verrattuna.

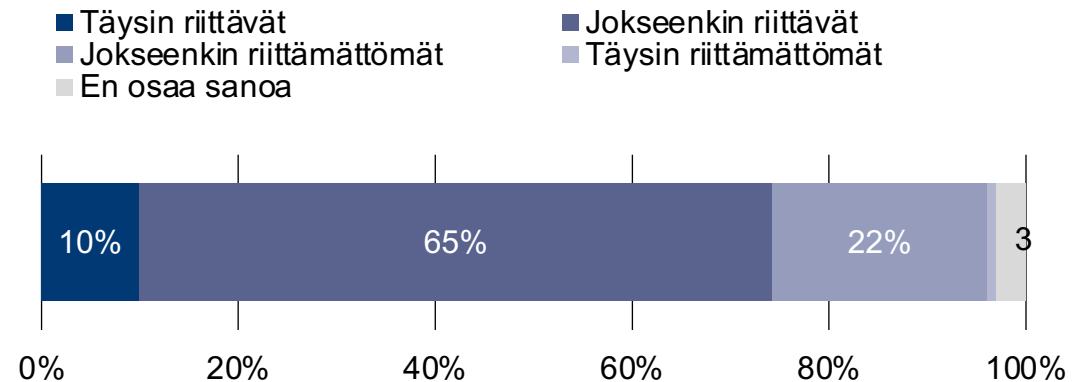
Vastuullisuusosaamisen, -resurssien ja -toimenpiteiden arvioidaan olevan olevan jokseenkin riittäviä

Vain 6 % arvioi yrityksen osaamisen olevan täysin riittävää suhteessa yrityksen vastuullisuustavoitteisiin.

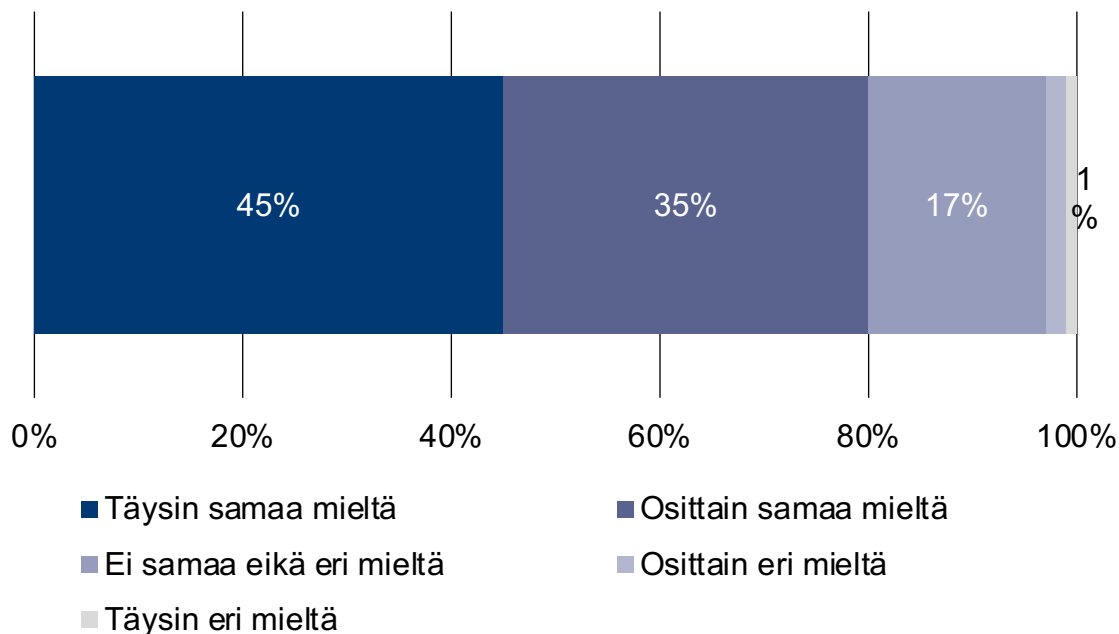
Kysymys: "Miten arvioit yrityksenne oman henkilökunnan osaamisen riittävyyden suhteessa yrityksesi vastuullisuustavoitteisiin?" (n=142)

Vain 10 % arvioi käytettävien resurssien sekä toimenpiteiden olevan täysin riittäviä suhteessa yrityksen vastuullisuustavoitteisiin

Kysymys: "Miten arvioit käytettävien resurssien sekä toimenpiteiden riittävyyden suhteessa yrityksenne vastuullisuustavoitteisiin?" (n=141)

80% vastaajista on sitä mieltä, että omassa yrityksessä rakennetaan valmiutta **ennakoida ja reagoida** tuleviin kestävyysshaasteisiin

Kysymys: "Rakennamme yrityksemme valmiutta ennakoida ja reagoida tuleviin kestävyysshaasteisiin" (n=180)

Useimmat yritykset kokevat oman henkilökuntansa osaamisen jokseenkin riittäväksi suhteessa yrityksen vastuullisuustavoitteisiin. Vastaukset viestivät siitä, että kestävyyskysymykset ovat haastavia ja muuttuvat nopeasti – ja niissä kärryillä pysyminen on haastavaa.

Oman henkilökunnan osaaminen on kuitenkin avainasemassa yrityksen rakentaessa resilienssiään kohdata kestävyysmurroksen tuomat haasteet.

Osa 2

**Perustaso: Tavoitteita asetettu,
kirittävää riittää toimenpiteiden osalta**

4

Suunnannäyttäjät

3

Edelläkävijyys

2

Perustaso

- Ilmasto
- Luonto
- Ihmisoikeudet
- Monimuotoisuus ja osallisuus
- Tietojen läpinäkyvyys ja raportointi
- Riskienhallinta

Tavoitteita asetettu, kirittävää riittää toimenpiteiden osalta
Sitoumukset ja aikomukset eivät aina käänny toiminnaksi. Edellytyksistä huolimatta kirittävää riittää niin ilmaston, luonnon, ihmisoikeuksien kuin läpinäkyvän raportoinnin osalta.

1

Edellytykset

Osa 2 | Perustaso: Tavoitteita asetettu, kirittävää riittää toimenpiteiden osalta

Tässä osiossa pureudumme siihen, missä määrin edellisessä kappaleessa näkynyt vastuullisuuden merkitys ja johdon sitoutuminen heijastuu yritysten toimiin globaalien kestävyysshaasteiden eteen. Esittelemme yritysvastuun perustason ja tarkastelemme, miten suomalaiset yritykset sen tällä hetkellä tavoittavat.

Yritysvastuun perustason määrittää kansainväliset sopimukset, ohjeistukset, standardit, viitekehykset, sekä kiristynvä lainsäädäntö. Toimintaa ohjaa erityisesti YK:n kestävän kehityksen tavoitteet, Pariisin ilmastopimus sekä YK:n yrityksiä ja ihmisoikeuksia koskevat periaatteet sekä tuoreimpana Kunmingin-Montrealin luontosopimus. Yritysten tulisikin sitoutua näiden viitekehysten viitoittamaan kehityspolkuun, ja julkilausumien lisäksi viestiä läpinäkyvästi työn edistymisestä. Tarkasteluun ottamamme näkökulmat perustuvat FIBSin kumppanin, maailman johtavan vastuullisuusorganisaation WBCSD:n jäsenyyskriteereihin, jotka konkretisoivat kansainvälisen vastuullisuuden perustason.

Yritysvastuun perustaso

*2035 Suomen kansallinen tavoite. Nettonollalaskemiin lasketaan Scope 1, 2 sekä tärkeimmät ja vaikuttavimmat Scope 3 päästöt. * **Yritys tukee ihmisoikeuksia kunnioittavaa politiikkaa ja ihmisoikeuksia koskevaa due diligence –prosessia *** Hyvämaineisten raportointikehysten (esim. TCFD) mukaisesti **** Käyttämällä ensisijaisesti vakiomittareita

Ilmasto: Alle puolet asettanut nettonolla-tavoitteen

46%

Yrityksistä on asettanut toiminnalleen nettonolla eli Net Zero kasvihuonekaasupäästötavoitteen vuoteen 2050 mennessä

38%

Aikoo saavuttaa nettonollatavoitteen jo viimeistään vuonna 2035

34%

On asettamassaan nettonolla-tavoitteessaan lkenut päästöihin Scope 1, 2 ja tärkeimmät Scope 3 päästöt *

27%

On laatinut nettonolla-tavoitteen saavuttamiseksi tieteeseen perustuvan suunnitelma (esim. SBTi)

38%

Raportoi nettonolla-tavoitteen edistymisestä vakimuodossa vuosittain (esim. GHG protokollan mukaisesti)

*(eli niin yrityksen omasta toiminnasta syntyvät päästöt, kuin arvoketjun epäsuorat päästöt, jotka syntyvät tavaroiden ja palveluiden hankinnasta ja sekä tuotteiden tai palveluiden loppukäytöstä)” (n=184)

Luonto: Vain harvalla tieteeseen perustuvia luontotavoitteita

42% Yrityksistä on asettanut tavoitteita edesauttaa luonnon tai sen monimuotoisuuden palautumista

36% Pyrkii saavuttamaan asettamansa luontotavoitteet viimeistään vuonna 2050

16% On laatinut luontotavoitteiden saavuttamiseksi tieteeseen perustuvan suunnitelman

32% Raportoi luontotavoitteiden edistymisestä vakimuodossa vuosittain

(n=184)

Näkökulma: Rohkeasti kohti nettonollaa ja luontokadon pysäyttämistä

Ilmaston lämpenemisen rajoittaminen 1,5 asteeseen edellyttää sitä, että globaalisti yhteenlaskettu kasvihuonekaasupäästömäärä on kokonaisuudessaan nolla vuoteen 2050 mennessä. Siihen nähden, että edellisessä [yritysvastuuraportissamme vuonna 2021](#) ilmastomuutos oli Suomen yritysten vastuullisuustyön tärkeimmäksi noussut painopiste (66% arvioi sen erittäin tärkeäksi ja 23 % jokseenkin tärkeäksi), yllätyimme, että nyt muutama vuosi myöhemmin vain alle puolet, 46 %, on asettanut konkreettisesti nettonollatavoitteen, ja vielä harvemmalla (27 %) on tieteeseen perustuva suunnitelma tavoitteeseen pääsemiseksi. Paljon puhetta on ollut ilmastosta, mutta Pariisin ilmastositoumusta tukeviin tavoitteisiin ei moni yritys näytä vielä uskaltaneen sitoutua. Osalla saattaa myös ilmastotavoitteiden asettaminen olla vielä kesken esimerkiksi [SBTi](#)-prosessin työläydestä johtuen.

Biodiversiteetin osalta tilanne on hiukan päinvastainen: vuonna 2021 luonnon monimuotoisuus oli suhteellisen matalalla yritysten vastuullisuusagendalla (13 % arvioi erittäin tärkeäksi ja 28 % jokseenkin tärkeäksi painopisteeksi), kun taas vuoteen 2023 mennessä lähes yhtä moni yritys (42 %) oli tehnyt tavoitteita biodiversiteetin edistämiseksi kuin mitä oli sitoutunut nettonolla 2050 tavoitteeseen (46 %). Biodiversiteetti vaikuttaisi siis nousseen hyvin nopeasti yritysten agendalle. Harvalla yrityksellä luontotavoitteisiin pääsemisestä on kuitenkaan vielä laadittu tieteeseen perustuva suunnitelma, joka osin johtunee viitekehyksien keskeneräisyydestä (mm. [SBTn](#): lue tarkemmin [pilotistamme](#)) sekä siitä, että yritysten luontotyö on vasta aluillaan.

Luontokato ja ilmastomuutos ovat aikamme kohtalonkysymyksiä, joiden vaikutuksilta ei yksikään valtio, liiketoiminta tai ihminen tule säästymään. Näiden vaikutusten laajuuden päätämme nyt, tällä vuosikymmenellä. Osa yrityksistä on jo hienosti suunnannäyttäjänä tarttunut näihin kestävyysasteisiin, ja nyt viimeistään kannattaa muidenkin hypätä rohkeasti tähän junaan esimerkiksi aloittamalla tutustuminen [SBTi](#), [SBTn](#), ja [TFND](#) -viitekehyksiin, kartoittamalla omia ilmasto- ja luontovaikutuksiaan sekä keskittymällä niistä merkittävimpien vähentämiseen. Tästä työstä tulee olemaan hyötyä myös tiukentuvan yritysvastuulainsäädännön vaatimuksiin vastaamisessa. Lähdetään siis rohkeasti kohti nettonollaa ja luontokadon pysäyttämistä.

Ihmisoikeudet: Periaatteet koetaan tärkeiksi – kuitenkin harvempi toimii periaatteiden eteen

85%

Yrityksistä tukee YK:n yritystoimintaa ja ihmisoikeuksia koskevia ohjaavia periaatteita liiketoiminnassaan?

64%

Ilmoittaa ylimmän johtonsa olevan julkisesti sitoutunut kunnioittamaan ihmisoikeuksia liiketoiminnassa

36%

On tehnyt ihmisoikeuksia koskevan riskianalyysin

49%

Raportoi ihmisoikeustyöhön liittyvästä edistymisestä vakimuodossa vuosittain

38%

Toimeenpanee jatkuvaa ihmisoikeuksia koskevaa due diligence -prosessia

(n=184)

Näkökulma: Suomalaisyritykset tarvitsevat ihmisoikeustyöhönsä käytännön panostusta, läpinäkyvyyttä ja rehellistä peiliin katsomista – ja ehdottomasti myös tukea

Yritysten ylin johto on paperilla laajasti sitoutunut ihmisoikeuksien kunnioittamiseen (75 %), mutta samaan aikaan kuulen työssäni jatkuvasti vastuullisuusammattilaisilta, että sisäistä tahtotilaa ja resursseja ihmisoikeuskysymyksen edistämiseen on haastavaa löytää. Heikko ihmisoikeussuoriutuminen käytännön tasolla näkyy tämänkin selvityksen tuloksissa. Toimia kuitenkin tarvitaan, sillä käytännössä kaikilla yrityksillä on jonkinlaisia negatiivisia ihmisoikeusvaikutuksia.

Monet vastuullisuusihmiset kokevat epävarmuutta siitä, millaisin askelin ihmisoikeuskysymystä pitäisi edistää, eikä heille aina ole ihan selvää, mistä tukea työhön voisi etsiä ja saada. Tämänkin selvitys antaa viitteitä siitä, että ne sidosryhmät, joilla on eniten osaamista ihmisoikeuskysymyksissä, eivät näy yritysten kumppanuuksissa, ainakaan merkittävässä määrin. Esimerkiksi vain 23 % vastaajista kertoo tekevänsä yhteistyötä kansalaisjärjestöjen kanssa.

Tein joitain vuosia sitten selvityksen siitä, miten yritykset ja kansalaisjärjestöt voisivat tehdä yhteistyötä vastuullisuuskysymyksissä. Näen, että toimijat voisivat hyötyä toistensa osaamisesta etenkin hankintaketjukontekstin ihmisoikeushaasteissa. Tulin samaan johtopäätökseen kuin monet muut samaa asiaa tarkastelleet – yhteistyöhön tarvittaisiin matalan kynnyksen fasilitointia – jonkinlainen projektikummijärjestelmä, esimerkiksi.

Myös FIBSin ja Reilun kaupan julkaisema [ihmisoikeusselvitys](#) alleviivasi julkisen tuen tarvetta ihmisoikeustyöhön. Ehkäpä nyt olisi viimein aika ratkaista pisteestä pisteeseen tehtävä, ja lisätä kenttään tämä kipeästi kaivattu puuttuva pala. Sitä odotellessa yritykset voivat muistuttaa itseään huolellisuusprosessin keskeisistä askelmista:

1. Ihmisoikeuksien riskikartoitus
2. Oman vastuun laajuuden ja vaikutusmahdollisuuksien hahmottaminen (lähde liikkeelle kriittisimmistä kysymyksistä)
3. Haitallisten vaikutusten ehkäisy ja lieventäminen
4. Toteutuneiden vaikutusten eliminoiminen tai minimoiminen
5. Tilanteen seuraaminen, siitä raportointi ja parannuskeinojen hakeminen.

Tärkeintä on liikkeelle lähteminen.

Greta Andersson, yritys vastuuasiantuntija, FIBS

Monimuotoisuus ja osallisuus: Monimuotoisuuden tukemiseen on sitouduttu – myös tavoitteiden ja raportoinnin osalta

93%

Yrityksistä on sitoutunut tukemaan osallisuutta, tasa-arvoa, monimuotoisuutta ja kaikenlaisen syrjinnän poistamista

66%

Ilmoittaa ylimmän johtonsa olevan julkisesti näiden sitoutunut näiden teemojen edistämiseen

62%

On asettanut näihin teemoihin liittyvälle työlle määrällisiä tai laadullisia tavoitteita.

64%

Raportoi näihin teemoihin liittyvästä edistymisestä vakimuodossa vuosittain

(n=184)

Näkökulma: Jos haluat tietää mitä vesi on, älä kysy kalalta (vanha kiinalainen sananlasku)

Kävin hiljattain keskustelun, jossa nostettiin esiin huoli yritysten johtoportaan ja hallitusten homogeenisyydestä. Vaikka [naisjohtajien suhteellinen määrä Suomessa on verraten hyvällä tasolla](#), on määrä noussut varsin hitaasti viimeisen kymmenen vuoden aikana. Naiskiintiöistä on kuitenkin säädetty EU direktiivillä: heinäkuuhun 2026 mennessä yritysten hallituksissa tulee olla vähintään 40 % naisia. Keskustelukumppani totesi, etteivät hallituspaikoilla istuvat (keski-ikäiset cis-heteromiehet) itse näe ongelman olemassaoloa. Etuoikeutetun on vaikea sitä huomatakaan.

Monimuotoisuustyössä korostetaan, että juuri vähemmistössä olevien ryhmien ääntä tulee pyrkiä kuuntelemaan. Valtavirtaan helposti sujahtava ei näe ongelmaa siellä missä jotain muuta ryhmää edustava kokee tulleen ohitetuksi henkilökohtaisten ominaisuuksiensa vuoksi.

[Etuoikeuden kulttuurin ytimessä oleva](#) ei ole paras mahdollinen henkilö ymmärtämään, saati kritisoimaan etuoikeutta ylläpitäviä rakenteita.

Työpaikkojen monimuotoisuuskeskustelu tuntuu nykyisellään kohdistuvan pitkälti operatiiviseen tasoon. Mitä korkeammalle pallille nousta, sitä lähempänä lasikatto roikkuu. Jos hallitusammattilaisten profiilia tarkastellaan sukupuolinäkökulmaakin monimuotoisemmalla linssillä, esimerkiksi [etninen tausta](#) tai [seksuaalinen suuntautuminen](#) huomioiden, vaikuttaa yrityksissä valtaa pitävien kirjo vieläkin askeettisemmalta.

Kun aloitin työni monimuotoisuusteemojen parissa, mietin usein, miten paljon nopeammin monimuotoisuusasiat etenisivät, jos monimuotoisuusvaatimukset kohdistuisivatkin yritysten valtaportaiden ylimmille askelille.

Se olisi monella tavalla viisasta, sillä yhteiskuntamme monimuotoistuu hurjaa vauhtia, ja tulevaisuudessa monimuotoisuuden ymmärtäminen tulee olemaan ehdoton kilpailuvaltti.

Monimuotoisuuden aallonharjalla ratsastavat yritykset saavat uskoakseni vielä kiitoksensa parantuneiden liiketoimintamahdollisuuksien ja sitoutuneen henkilöstön muodossa.

Greta Andersson, yritysvastuuasiantuntija, FIBS

Tietojen läpinäkyvyys ja raportointi: 74% julkaisee yritysvastuuraportin – merkittävästi harvempi kertoo edistymisestä vakimuodossa

74%
julkaisee yritysvastuuraportin
(n=184)

Merkittävästi harvempii raportoi temaattisten tavoitteiden edistymisestä vuosittain vakimuodossa

38%

Ilmasto
(esim GHG
protogolla)

32%

Luonto

49%

Ihmisoikeudet

62%

D&I

Tietojen läpinäkyvyys ja raportointi: Alle puolet yrityksistä julkaisee olennaisia kestäväyteen liittyviä taloudellisia tietoja

45%

Yrityksistä julkaisee olennaisia ilmastoon ja kestävään kehitykseen liittyviä taloudellisia tietoja esim. TCFD:n tai muun hyvämaineisen viitekehyksen mukaan

Riskienhallinta: Valtaosa yrityksistä sisällyttää ympäristön, yhteiskunnan ja hallinnon riskit yrityksen riskienhallintaan

82%

Yrityksistä sisällyttää ympäristöön, yhteiskuntaan ja hallintoon (ESG) liittyvät riskit yrityksen riskienhallintaprosesseihin ja -raportointiin

(n=184)

Näkökulma: Laadullisesta määrälliseksi – määrämuotoinen data on tulevaisuuden työkalu

Yritysten raportointipaineet eri sidosryhmien suuntaan ovat kasvaneet valtavasti. Siksi tiedon laadulla, määrämuotoisuudella ja käytettävyydellä on entistä suurempi merkitys. Tiedolla säädellään myös rahahanoja, ja kestävyystiedot tulevat olemaan yhä useammin päätöksenteon kriteerinä sijoituspäätöksissä, luotonannossa ja yhteistyökumppaneiden valinnassa.

Jo 86 %:ssa yrityksistä vastuullisuudelle on asetettu määrälliset tavoitteet (2021: 81 %). Samaan aikaan laadullisten tavoitteiden määrä on kääntynyt laskusuuntaan. Tämä kehitys lupaa hyvää tulevaisuuteen varautumisen kannalta, sillä tuleva lainsäädäntö edellyttää yrityksiltä määrällistä raportointia.

Olennaisten asioiden määrittelyprosessi ohjaa vastuullisuustyötä 83 %:lla yrityksistä. Vastuullisuusasioiden syvenevään suohon ei hypätä pää edellä, vaan maltilla keskitytään itselle olennaiseen. Vuoden 2024 alusta voimaan astuva raportoinnin CSRD-direktiivi laajentaa olennaisuusarvioinnin kaksiulotteiseksi tarkastelemalla kestävyystekijöiden vaikutuksia liiketoimintaan riskeinä, mahdollisuuksina ja taloudellisina vaikutuksina, sosiaalisten ja ympäristövaikutusten merkittävyyden rinnalla. Tavoitteena on tasapainoinen kuvan organisaatiosta – nyt ja tulevaisuudessa.

Suomalaisyritysten raportointi on kattavaa erityisesti ilmastoon, ja ihmisten tasa-arvo- ja monimuotoisuusasioihin liittyen. Luonnon monimuotoisuuteen liittyen raportointia on ilahduttavan monilla, vaikka tavoitteita on vasta alle puolella. Montrealissa asetettujen globaalien luontotavoitteiden myötä luonto näkyy jatkossa varmasti voimakkaammin myös tavoite- ja mittaritasolla.

Heidi Melkas, yritysvastuuasiantuntija, FIBS

Osa 3

**Edelläkävijyys: Liiketoiminta
muuttumassa kestäväksi**

1

Edellytykset

2

Perustaso

3

Edelläkävijyys

4

Suunnannäyttäjät

- Arvonluonti
- Liiketoiminnan muuttaminen
- Uudistaminen
- Kumppanuudet

Liiketoiminta muuttumassa kestäväksi: Kestävyys toimii jo innovaatioiden ja investointien ajurina, mutta yritykset pitävät silti kestävästä liiketoiminnastaan kiinni.

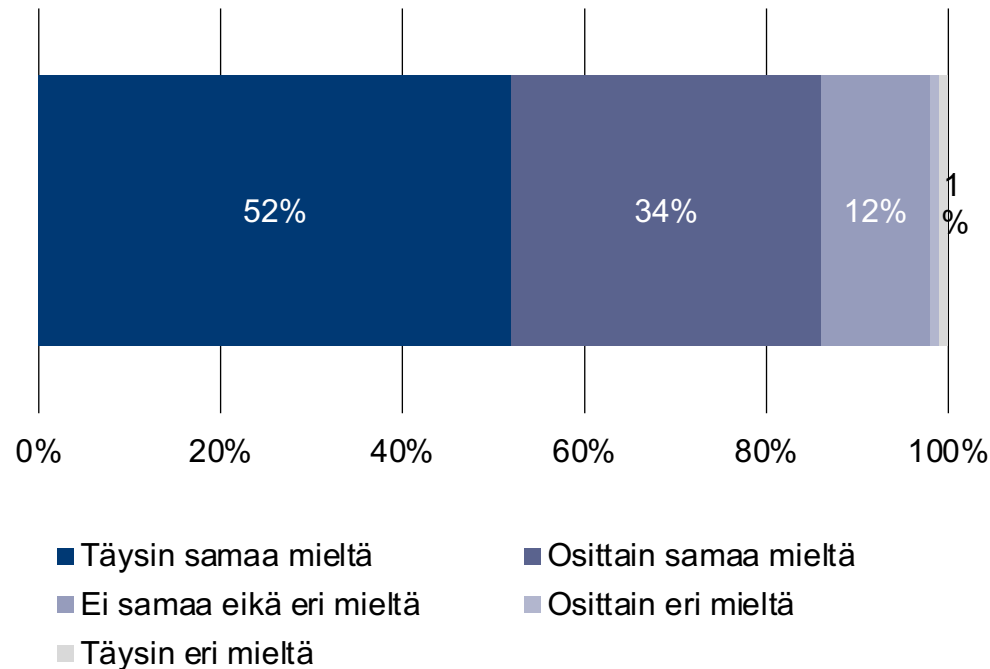
Osa 3 | Edelläkävijyys: Liiketoiminta muuttumassa kestäväksi

Tässä osiossa tarkastelemme sitä, minkälaiset valmiudet suomalaisyrityksillä on aidosti muuttaa omaa toimintaansa kestäväksi ja siten saavuttaa vastuullisuuden edelläkävijän asema.

Edelläkävijyys edellyttää innovointi ja investointia uudenlaiseen tekemiseen ja kestäviin liiketoimintamalleihin. Se tarkoittaa väistämättä myös kestävämmästä liiketoiminnasta luopumista.

Edistyneimmille edelläkävijyys tarkoittaa uudistavan ajattelutavan omaksumista. Tällöin yritys ei tyydy vain hillitsemään toiminnastaan aiheutuvia haittoja, vaan pyrkii aktiivisesti oman toimintansa ja kumppanuuksiensa kautta luomaan edellytyksiä yhteiskunnan hyvinvoinnille ja resilienssille.

Arvonluonti: Puolet yrityksistä on sisällyttänyt tarkoitukseen, visioon tai missioon sen, miten yritys luo arvoa sidosryhmilleen

Kysymys: "Yrityksemme toiminnan tarkoituksesta, visiosta tai missiosta selviää, miten yrityksemme luo arvoa sidosryhmille" (n=180)

Erityisesti nyt, yhteiskunnallisten jännitteiden kiristyessä ja ekosysteemien horjuessa, yritysten tulisikin kirkastaa se, miten ne luovat toimintansa kautta laajemmin arvoa sidosryhmilleen.

Arvoa voi luoda esimerkiksi tuottamalla kestävästä kehitystä edistäviä tuotteita tai palveluita. Innovoinnin ja järkevien investointien avulla liiketoimintamalleja on mahdollista muuttaa kestävä kehitys mukaiseksi ja siten aikaa kestäviksi. Uuden rakentamisen lisäksi on oltava rohkeutta ajaa alas vanhentuneita ja kestävä kehitys valossa haastavia liiketoimintamalleja ja -tapoja.

Liiketoiminnan muuttaminen: Kestävyys näkyy nyt vahvasti investoinneissa ja innovoinnissa – mutta kestävämmästä liiketoiminnasta ei vielä luovuta

Vastaajista yli puolet on hyödyntänyt kestävyttä liiketoiminnan kehityksessä, ml.

63%

tehnyt **investointeja**, joissa kestävä kehitys on pääajuri (viimeisen 3 vuoden aikana)

59%

tehnyt **innovaatioita**, joissa kestävä kehitys on pääajuri (viimeisen 3 vuoden aikana)

53%

muuttanut **liiketoimintamalliaan** kestävä kehityksen mukaiseksi (viimeisen 3 vuoden aikana)

Mutta vain

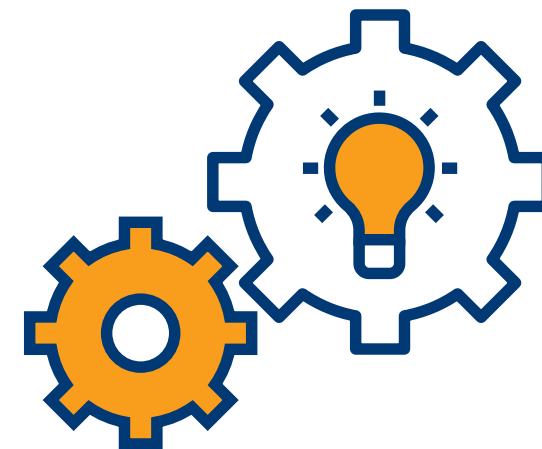
16%

luopunut liiketoiminnasta, joka ei ollut kestävä kehityksen mukaista (viimeisen 3 vuoden aikana)

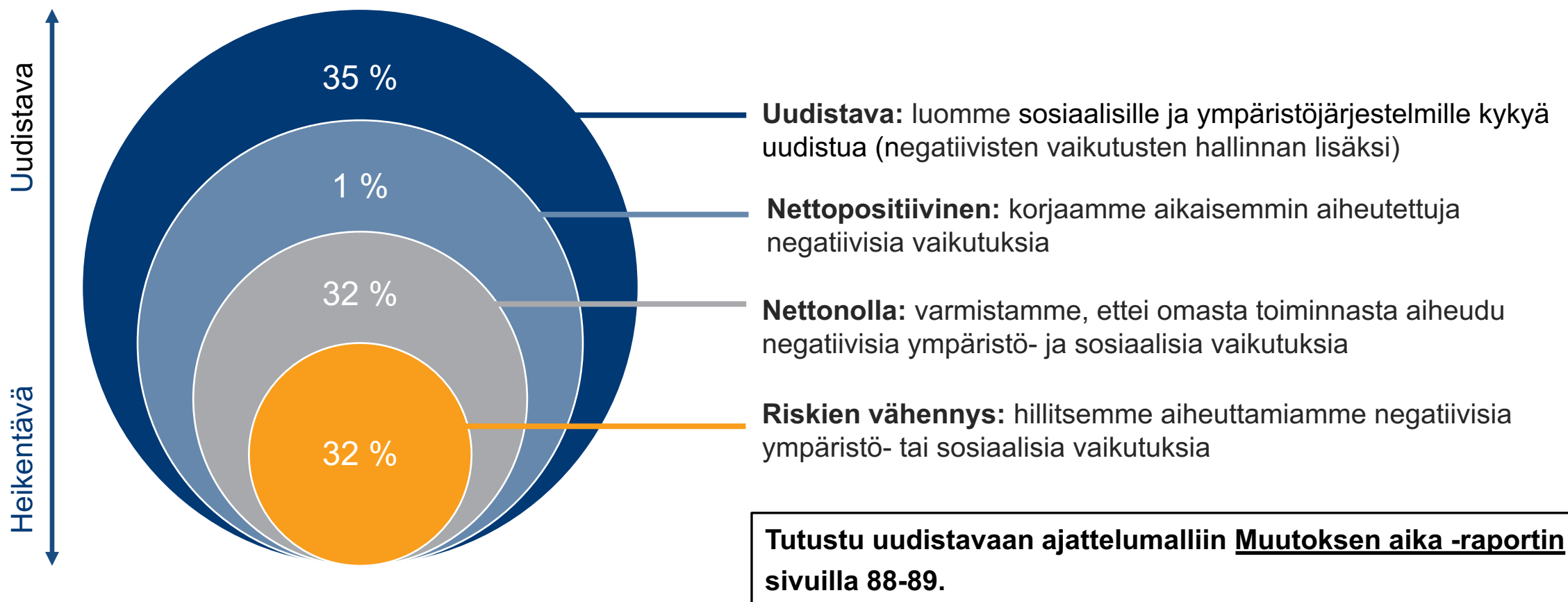
13%

poistanut tuote- tai palveluvalikoimasta vaihtoehtot, jotka eivät tue kestävä kehitystä

(n=184)

Uudistaminen: Kolmannes yrityksistä on siirtynyt haittojen vähentämisestä kohti uudistavaa ajattelumallia

Kysymys: "Kun tarkastelette liiketoimintaanne kokonaisuutena, mikä on pääasiallinen suhteenne aiheuttamiinne ympäristö- ja sosiaalisiin vaikutuksiin? Valitkaa yksi..." (n=177)

Näkökulma: Kolmannes hyödyntää uudistavaa ajattelutapaa – vai hyödyntääkö?

Kolmannes vastaajista arvioi pääasiallisen suhteensa aiheuttamiinsa ympäristö- ja sosiaalisiin vaikutuksiin olevan uudistava. Tällöin yritys ei tyydy vain hillitsemään aiheuttamia haittoja, vaan pyrkii oman toimintansa kautta luomaan edellytyksiä yhteiskunnan hyvinvoinnin kasvuksi. Tulos yllätti minut, sillä mielestäni uudistava ajattelutapa on vasta nousemassa yritysjohtamisen keskusteluihin.

Uudistavuuden ajattelumallia on edelliselle sivulle esitetty sisäkkäisten pallojen kuvaaman hierarkian avulla. Uloin uudistavuuden kehä edellyttää, ettei yrityksen toiminnasta aiheutuisi negatiivisia vaikutuksia ympäröivään yhteiskuntaan.

Isojen yritysten toiminnalla on laajoja vaikutuksia. Voi hyvinkin olla, että toisaalla toiminta on uudistavaa – vaikka samaan aikaan toisaalla toiminnasta aiheutuu vielä negatiivisia vaikutuksia. Näin voi olla esimerkiksi silloin, kun tuotteiden avulla ratkaistaan yhteiskunnan ympäristöhaasteita, vaikka tuotteen valmistamisen arvoketjun varrella ihmisoikeuksia ei välttämättä voida aukottomasti turvata. Uudistavaksi oman lähestymistapansa kuvaavista toimijoista $\frac{3}{4}$ kertookin tuottavansa palveluita tai tuotteita, jotka aktiivisesti edistävät kestävä kehitystä. Yli 70 % on puolestaan tehnyt innovaatioita, joissa kestävä kehitys on pääajuri.

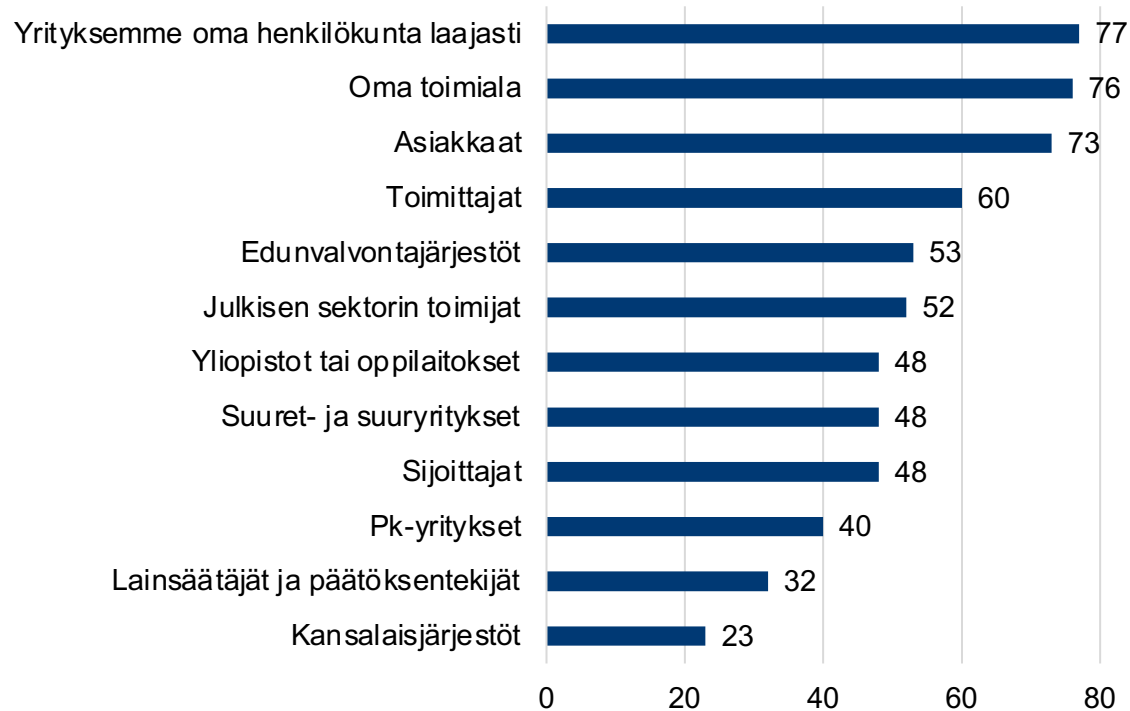
Samaan aikaan vain kolmannes (34 %) on asettanut toiminnalleen kasvihuonepäästöihin liittyvän nettonollatavoitteen ja vain hieman yli puolet (54 %) on tehnyt ihmisoikeuksia koskevan riskianalyysin, jonka avulla tunnistetaan omia haitallisia vaikutuksia.

Kestävyyden kompleksisuudesta huolimatta luvut vastuullisuustyön kannalta keskeisten haittojen minimointiin liittyen ovat matalia uudistavaksi toimintansa kuvaaville yrityksille. Jään pohtimaan, miten uudistavaksi oman toimintansa jo mieltävät vastaajat hallitsevat mahdollisia haittavaikutuksiaan, jos nämä toimet eivät sisälly niiden joukkoon? Tulkitsenkin uudistavuuteen liittyvää korkeaa vastaajamäärää siten, että se kertoo yritysten valmiudesta pohtia toimintansa vaikutuksia yhteiskuntaan. Keskustelua uudistavan liiketoiminnan periaatteista, edellytyksistä ja keinoista on tästä hyvä yhdessä jatkaa.

Helena Kekki, johtaja, FIBS

Kumppanuudet: Suurin osa yrityksistä tekee yhteistyötä henkilökunnan, toimialan sekä asiakkaiden kanssa

Yritykset eivät voi ratkaista koko arvoketjun kestävyysshaasteita yksin – puhumattakaan systeemisistä kestävyysshaasteista.

Kestävyyttä edistetään tehokkaimmin laajalla ja arvoketjuja läpileikkaavalla yhteistyöllä. Tarvitaan uudenlaisia, urauurtavia yhteistyöverkostoja ja kumppanuuksia myös sellaisten toimijoiden kanssa, joiden kanssa ei olla totuttu tekemään yhteistyötä.

Eniten hyödyntämätöntä yhteistyöpotentiaalia yrityksille löytynee kansalaisjärjestöistä, lainsäätäjistä, päätöksentekijöistä sekä pk-yrityksistä.

Kysymys: "Teettekö kestävyysteemoissa yhteistyötä seuraavien tahojen kanssa?
Asteikko: kyllä, osittain, ei tai en osaa sanoa?" (n=140)

Näkökulma: Yhteistyö kestävyysteemoissa vaatii kykyä asettua toisen asemaan ja luoda yhteisiä, inspiroivia tavoitteita

Siinä missä ilmastokriisin hidastamisen toimintakenttä on globaali, luontokadon hidastamisessa se on lokaali. Haastankin yrityksiä hakeutumaan ennakkoluulottomasti vuoropuheluun ja yhteistyöhön kansalaisjärjestöjen kanssa ja tukeutumaan sekä järjestöistä löytyvään syvään asiaosaamiseen, että käytännön näkökulmaan paikallisten kestävyysshaasteiden ratkaisuisa. Esimerkiksi yritysten omien luontovaikutusten arvioiminen vaatii juuri sellaista osaamista, mitä järjestöissä on. Alussa yhteisen kielen löytymiselle kannattaa panostaa, tahtoa löytyy jo kaikilta.

Ja toki paikkansa vielä on perinteiselle, lahjoituksiin ja sponsorointiinkin perustuvalle yhteistyöllekin. Miksi kuitenkin jättää tekemistä siihen, jos pitkäjänteinen, strateginen yhteistyö voi tuottaa vaikuttavampia, mitattavia tuloksia niin yritys vastuun kehittämisen kuin luonnonkin kannalta?

Mielestäni tärkeä näkökulma tässä on myös se, että parhaimmillaan yritysten ja kansalaisjärjestöjen välinen yhteistyö tuottaa lisää merkityksellisyyttä työpäivään kaikille. Se taas on omiaan sitouttamaan työntekijöitä ja luomaan tunnetta siitä, että olemme kaikki yhdessä osa ratkaisua ja aktiivisia toimijoita. On myös hyvin mahdollista, että omasta henkilökunnastakin löytyy paikallisen ympäristöjärjestön jäseniä, joten yhteistyökuviot voivat olla lähempänä kuin arvaammekaan!

Hieno esimerkki tällaisesta yhteistyöstä on [Postin ja WWF:n solmima kolmevuotinen yhteistyö](#) luonnon monimuotoisuuden hyväksi.

Marja Kurkela, yritysvastuuasiantuntija, FIBS

Osa 4

Suunnannäyttäjät: Kestävyysmurroksen mahdollistaminen

1

Edellytykset

2

Perustaso

3

Edelläkävijyys

4

Suunnannäyttäjät

- Innovaatiot ja teknologia
- Rahoitus ja investoinnit
- Ihmiset ja kulutus
- Poliittikka ja sääntely

Kestävyysmurrosta mahdollistavat toimet ovat aluillaan. Poliittisen vaikuttamisen roolia kestävyiden edistämässä ei vielä yrityksissä tunnisteta.

Osa 4 | Suunnannäyttäjät: Kestävyyshurroksen mahdollistaminen

Tässä osiossa tarkastelemme suomalaisyritysten valmiuksia tukea ja edistää laajempaa yhteiskuntamme kestävyysmurrosta - systeemistä muutosta.

Toimialasta riippumatta yritysjohton tulisi tunnistaa oma roolinsa kestävyysmurroksen mahdollistajana ja aktiivisesti toimia kestävyysmuutoksen puolesta. Ympäröivään yhteiskuntaan ja sen muuttumiseen voi vaikuttaa mm. investointi- ja innovaatiotoimintaan, rahoitusmaailmaan, kulutuskäyttäytymiseen ja sääntelyyn vaikuttavien toimien kautta. Yritykset ovat muutoksessa avainasemassa: kestävyysmurros voidaan saavuttaa vain, mikäli yritysten vahvuudet, kyvyt, luovuus ja ääni valjastetaan yrityksiä ympäröivien rakenteiden ja toimintatapojen muovaamiseen.

Tämä osio perustuu FIBSin kansainvälisen kumppanin World Business for Sustainable Business (WBCSD) laatiman Muutoksen aika -raportin suosituksiin, joita myös FIBS jäsenineen oli laatimassa.

Suosituksset kestävyysmurroksen aikaansaamiselle: Neljä muutoksen mahdollistajaa

1. INNOVAATIOT JA TEKNOLOGIA

Innovaatioprosessit, jotka asettavat tavoitteita sosiaalisille ja ympäristövaikutuksille sekä ennakoivat ja välttävät tahattomia kielteisiä vaikutuksia, ovat hyviä yhteiskunnalle ja johtavat kestävämpiin liiketoimintamalleihin.

2. RAHOITUS JA INVESTOINNIT

Yritysten tulisi löytää keinoja suunnata investointeja sosiaalisesti, ympäristöllisesti ja taloudellisesti kestäviin tuloksiin.

3. IHMISET JA KULUTUS

Yritykset voivat vauhdittaa systeemistä muutosta tarjoamalla kuluttajille kestävämpiä vaihtoehtoja ja kannustamalla heitä toimimaan kestävyyspuolesta.

4. POLITIIKKA JA SÄÄNTELY

Sääntely luo vakaan, ennustettavan ja reilun toimintaympäristön, mikä on olennainen tekijä yritysten investointien, kilpailun ja menestyksen kannalta. Yritysten on tuettava entistä voimakkaammin kestävästä muutoksesta edistävää politiikkaa ja sääntelyä.

Yritysten tulisi pyrkiä aktiivisesti vaikuttamaan näihin muutoksen mahdollistajiin tukeakseen systeemistä muutosta kohti kestävämpää yhteiskuntaa.

Tutustu systeemiseen muutokseen ja sen mahdollistajiin Muutoksen aika -raportin sivuilla 91-109

Näkökulma: Kestävyyismurros toisi suomalaisyrityksille pitkäjänteistä kilpailuetua

Viimeisten vuosikymmenien aikana toteutetut vastuullisuushankkeet ja projektit ovat olleet askelia oikeaan suuntaan, ja yritysmaailma on niiden avulla saavuttanut paljon hyvää. Tästä huolimatta kriittiset kestävyyshaasteet – ilmastonmuutos, luontokato ja kasvava eriarvioistuminen – eivät yksittäisten yritysten tai toimialojen toimenpiteillä ratkea.

Moniulotteisten ja rakenteellisten kestävyyshaasteiden ratkaisemiseksi tarvitaan koko järjestelmämme muutosta - systeemistä muutosta, jossa yhteiskunnan rakenteita, kannustimia ja pelisääntöjä muutetaan kestävyttä mahdollistavaksi ja suosivaksi.

Uskallan väittää, että suomalaisyritykset olisivat kansainvälisesti tarkasteltaessa hyötyjien asemassa yhteiskuntien muuttuessa kestävyttä suosivaksi. Silloin suomalaisyritysten jo toimeenpanemat panostukset niin ihmisten kuin ympäristön hyvinvointiin tuottaisivat aitoa etumatkaa kilpailijoihin nähden.

Yritykset ovat systeemisen muutoksen aikaansaamisessa avainasemassa.

Tästä syystä kannustaisin yritysjohtoa pohtimaan viimeistään nyt sitä, tukeeko oman yrityksen toiminta yhteiskunnan toimintamallien muutosta kestävyttä mahdollistavaan ja kannustavaan suuntaan – vai voiko oman yrityksen toimet vielä joltain osin harata tarvittavia muutoksia vastaan?

Voisiko systeemistä muutosta tukemalla luoda omalle liiketoiminnalle pidemmän aikavälin liiketoiminta-edellytyksiä ja menestystä? Voisiko oman yrityksesi johdolla olla entistä selkeämpi rooli kestävyteen tähtäävän systeemitason muutoksen puolestapuhujina?

Helena Kekki, johtaja, FIBS

Kestävyyismurroksen mahdollistaja 1: Innovaatiot ja teknologia

INNOVAATIOT JA TEKNOLOGIA

Innovaatioprosessit, jotka asettavat tavoitteita sosiaalisille ja ympäristövaikutuksille sekä ennakoivat ja välttävät tahattomia kielteisiä vaikutuksia, ovat hyviä yhteiskunnalle ja johtavat kestävämpiin liiketoimintamalleihin.

Ympäristövaikutusten arviointi on selkeästi sosiaalisten vaikutusten arviointia yleisempää

55 % arvio ympäristövaikutukset ja vain neljännes (24 %) arvioi innovoinnin sosiaaliset vaikutukset

Lähes 2/3 pyrkii ennakoimaan ja välttämään luomiensa teknologioiden luomia mahdollisia riskejä

63 % tunnistaa luomiensa teknologioiden mahdolliset riskit

61 % auttaa sidosryhmiään hyödyntämään uusia teknologioita niiden mahdollisia riskejä ja haittoja välttämällä

Reilu kolmannes innovoi laajasti sidosryhmiä osallistaen

38 % osallistaa koko yritystä, toimialaa sekä arvoketjun toimijoita innovointiprosessiinsa

Tutustu systeemiseen muutoksen ja sen mahdollistajiin Muutoksen aika -raportin sivuilla 91-109

Kestävyyismurroksen mahdollistaja 2: **Rahoitus ja investoinnit**

RAHOITUS JA INVESTOINNIT

Yritysten tulisi löytää keinoja suunnata investointeja sosiaalisesti, ympäristöllisesti ja taloudellisesti kestäviin tuloksiin.

Vajaa puolet (44 %) huomioi kestävyiden sisäisten kehitysprojektien kustannus-hyöty –analyysissä

Yli puolet vaikuttaa jo rahoitusmarkkinoihin joko omien sijoittajiensa tai muiden sidosryhmien kautta

60 % toimii päätösentekijöiden, säätelijöiden ja toimialaryhmien kanssa luodakseen parempia edellytyksiä kestäville investoinneille

59 % kertoo sijoittajille, kuinka kestävyyskysymykset vaikuttavat yrityksen menestykseen

Kestävissä rahoitusmahdollisuuksissa vielä hyödyntämätöntä potentiaalia?

40 % kaikista vastaajista kehittää tai hyödyntää kestäviä rahoitusmahdollisuuksia. Rahoitussektorin vastaajista 65 % (n=20).

Tutustu systeemiseen muutoksen ja sen mahdollistajiin Muutoksen aika -raportin sivuilla 91-109

Kestävyyismurroksen mahdollistaja 3: Ihmiset ja kulutus

IHMISET JA KULUTUS

Yritykset voivat vauhdittaa systeemistä muutosta tarjoamalla kuluttajille kestävämpiä vaihtoehtoja ja kannustamalla heitä toimimaan kestävyiden puolesta.

Vain puolet suunnittelee tuotteensa kestäviksi ja korjattaviksi, vaikkakin kierrätettyjen materiaalien osuutta lisätään 2/3 osassa yrityksissä.

Tuotteita valmistavista yrityksistä 69 % lisää kierrätettyjen materiaalien osuutta tuotteissa (n=127).

50 % suunnittelee tuotteensa kestäviksi ja korjattaviksi (n=108).

Yli puolet kannustaa kestävyteen niin kuluttajia kuin omaa henkilökuntaa

54 % yrityksistä kertoo pyrkivänsä edistämään kestävää kuluttajakäyttäytymistä, vaikka samaan aikaan kuitenkin vain 13 % on poistanut tuote- tai palveluvalikoimastaan vaihtoehdot, jotka eivät tue kestävää kehitystä .

65 % kannustaa omaa henkilökuntaa kestävään elintapaan.

Tutustu systeemiseen muutoksen ja sen mahdollistajiin Muutoksen aika -raportin sivuilla 91-109

Kestävyyismurroksen mahdollistaja 4: **Politiikka ja sääntely**

POLITIikka JA SÄÄNTELY

Sääntely luo vakaan, ennustettavan ja reilun toimintaympäristön, mikä on olennainen tekijä yritysten investointien, kilpailun ja menestyksen kannalta.

Yritysten on tuettava entistä voimakkaammin kestävää muutosta edistävää politiikkaa ja sääntelyä.

Yllättävän moni ei tunne yrityksensä linjauksia poliittiseen vaikuttamiseen liittyen – neljännes irtautuisi kestävyiden kannalta haastavista edunvalvontajärjestöistä

24 % irtautuu edunvalvontajärjestöistä, joiden poliittinen vaikuttaminen ei tue kestävää kehitystä. Peräti 57 % ei tiedä yrityksensä tilannetta tämän kysymyksen osalta.

33 % kertoo tekevänsä vain sellaista poliittista vaikuttamista, joka tukee kestävä kehityksen mukaista liiketoimintaa. 36 % ei tiedä yrityksensä tilannetta tämän kysymyksen osalta.

Yli puolet tukee kestävä kehitystä kannustavaa politiikkaa

54 % kertoo valjastavansa yrityksensä innovointikyvyn tukemaan kestävä kehityksen mukaista politiikkaa

65 % kertoo ylittävänsä vastuullisuudelle asetetut minimistandardit

Tutustu systeemiseen muutoksen ja sen mahdollistajiin Muutoksen aika -raportin sivuilla 91-109

Näkökulma: Onko poliittinen vaikuttaminen jäänyt kestävyystyössä katveeseen?

Tässä osiossa kuvatut systeemisen kestävyysmurroksen mahdollistajat ovat suuremmalta osin yrityksille tuttuja ja työ niiden parissa on jo osin mukavalla mallilla. Poikkeuksen tekee politiikka ja sääntely -osion kysymykset.

Politiikan ja sääntelyn kautta määritellään ne pelisäännöt ja kannustimet, jotka kannustavat niin yrityksiä kuin sen asiakkaita toimimaan kestävällä tavalla. Yrityksillä on paljon valtaa esimerkiksi oman poliittisen vaikuttamisen tai edunvalvontajärjestöjen kautta tehtävän työn kautta vaikuttaa yhteiskunnan tulevaisuuteen. Muutoksen aika –raportin mukaan yritysjohtajien tulisivat tukea entistä voimakkaammin kestävää muutosta edistävää politiikkaa ja sääntelyä, ja toimia rakentavalla tavalla päätöstentekijöiden, säätelijöiden ja toimialaryhmien kanssa luodakseen parempia edellytyksiä kestäville investoinneille sekä liiketoiminnalle.

Tällä hetkellä kolmannes yrityksistä kertoo tekevänsä vain sellaista poliittista vaikuttamista, joka tukee kestävä kehityksen mukaista liiketoimintaa. Neljännes vastaajista kertoo irtautuvansa sellaisista edunvalvontajärjestöistä, joiden poliittinen vaikuttaminen ei tue kestävä kehitystä. Mielestäni kuitenkin kiinnostavampi löydös on se, että yli puolet (57 %) vastaajista ei tiedä oman yrityksensä linjausta poliittiseen vaikuttamiseen liittyen. Luku on yllättäen tätäkin suurempi (60 %) yritys vastuuta päätyökseen tekevien vastaajien joukossa.

Näyttää siis siltä, että poliittista vaikuttamista ei tällä hetkellä mielletä vastuullisuustyön osaksi.

Siksi haastaisinkin sinut pohtimaan näitä kysymyksiä: Tiedätkö oman yrityksesi suhteen poliittiseen vaikuttamiseen? Voisiko poliittinen vaikuttaminen olla organisaatiosi käyttämätön valttikortti kestävyysmurroksen vauhdittamiseksi? Entä olisiko yritykselläsi rohkeutta irtautua sellaisista yhteistyökumppaneista, joiden vaikuttamistyö sotisi yrityksesi julkilausumia kestävyystavoitteita vastaan?

Helena Kekki, johtaja, FIBS

Liite 1

Metodologia ja vastaajien taustatiedot

Otos ja tiedonkeruu 1/2

Kohderyhmä

- Tutkimuksen kohderyhmänä on liikevaihdoltaan Suomen suurimmat 1000 yritystä (Profinder Päättäjärekisteri).
- Lisäksi kohderyhmään kuuluu muita merkittäviä toimijoita, kuten osuuskuntia ja keskinäisiä yhtiöitä.
- Kohderyhmä sisälsi 1030 organisaatiota (1000 suurinta yritystä + 30 merkittävää toimijaa).

Otanta

- Otos täyttää luotettavan otoksen kriteerit.
- Vastaajiksi hyväksyttiin toimitusjohtajat sekä yritys- ja yhteiskuntavastuusta vastaavat johtajat, tarvittaessa myös yritys vastuupäälliköt.
- Kustakin vastaajaorganisaatiosta otettiin aineistoon vain yksi vastaaja. Vastaukset oli kiintiöity tulosten vertailtavuuden vuoksi siten, että 29 % vastaajista oli pörssiyhtiöitä ja loput osakeyhtiöitä ja muita toimijoita.
- Vastaajista 30 % oli toimitusjohtajia.

Otos ja tiedonkeruu 2/2

Vastaajien kontaktointi

- Tutkimus toteutettiin puhelin- ja sähköpostitutkimuksena suomeksi ja englanniksi.
- Tiedonkeruu pyrittiin tekemään ensisijaisesti puhelinhaastattelujen avulla. Mikäli vastaajalla ei ollut aikaa vastata puhelimitse, hänelle tarjottiin mahdollisuutta vastata visuaalisen ja selkeän sähköisen tutkimuslomakkeen avulla. Kohderyhmään kuuluvia yrityksiä tiedotettiin tutkimuksesta ja siihen osallistumisesta myös eri kanavia pitkin ja osa vastaajista vastasikin tutkimukseen suoraan sähköisen linkin kautta.
- 88% vastaajista kontaktoitiin puhelimitse ja 12 % vastasi sähköpostilomakkeen kautta.
- Tiedonkeruu tehtiin aikavälillä 14.10.2022 – 25.1.2023.

Vastausprosentti

- Tutkimukseen vastasi 184 toimitusjohtajaa, yritys vastuusta vastaavaa johtajaa tai päällikköä.
 - Kysymyspatteriston loppuosan kysymykset (7 kpl) oli vastaajille vapaaehtoisia – näiden osalta vastausmäärä on kokonaisvastaajamäärää alhaisempi (n=140)
- Tutkimuksen vastausprosentti oli 18 %.
- Vuosien 2021 ja 2023 tutkimuksen toteutti Innolink.

Tulokset ovat vertailukelpoisia aiempiin vuosiin.

Tutkimusotoksen rakenne on pysynyt pääosin samana, eikä suuria eroja ole havaittavissa vastaajien jakaumassa.

Tulosten vertailussa huomioitavaa

- Tiedonkeruu pyrittiin tekemään ensisijaisesti puhelinhaastattelujen avulla. Mikäli vastaajalla ei ollut aikaa vastata puhelimitse, hänelle tarjottiin mahdollisuutta vastata visuaalisen ja selkeän sähköisen tutkimuslomakkeen avulla. Tiedonkeruutapa vastaa täysin vuoden 2021 tiedonkeruutapaa, joten tulokset ovat suoraan verrattavissa.
- Yhteensä 88 % vastaajista kontaktoitiin puhelimitse ja 12 % vastasi sähköisen lomakkeen kautta. Osuus on hieman suurempi kuin edellisinä vuosina (2021: 76 % puhelimitse, 24 % sähköisesti). Vuonna 2019 sähköisten vastausten osuus oli suurempi, 67 %.
- Vastaajamäärä on 184 vuonna 2023 (2021: 179; 2020 188). Vastausmäärän vaihtelu ei vaikuttanut tutkimuksen tuloksiin.
- Otoksen rakenne yritysmuodon suhteen on hyvin samankaltainen kuin aiempina vuosina:
- Vastaajien edustamista yrityksistä julkisia osakeyhtiöitä on 29 % (2021: 26%), osakeyhtiöitä 65 % (2021: 66 %) ja osuuskuntia ja muita 6 % (2021: 7 %).
- Yritysten pääasiallisen toimialan jakauma on samassa linjassa vuoden 2023 ja 2021 toteutuksissa. Toimialoista teollisuudesta on vuonna 2023 enemmän vastaajia kuin vuonna 2021.
- Yritysvastuusta vastaavia johtajia tavoitettiin tänä vuonna enemmän kuin vuonna 2021. Yhteensä toimitusjohtajia oli 30 % (2021: 36 %), yritysvastuusta vastaavia johtajia 39 % (36 %) ja yritysvastuusta vastaavia päälliköitä 31 % (28 %).
- Yritysvastuusta vastaavia johtajia oli enemmän liikevaihdoltaan yli 200 miljoonaa olevissa yrityksissä. Toimitusjohtajien osuus taas oli suurempi liikevaihdoltaan alle 200 miljoonaa olevissa yrityksissä.
- Tulokset ovat vertailukelpoisia aiempiin vuosiin. Tutkimusotoksen rakenne on pysynyt pääosin samana eikä suuria eroja ole havaittavissa vastaajien jakaumassa.
- Yritysvastuututkimusta on toteutettu 2019 asti vuosittain, kun taas vuodesta 2019 alkaen toteuttamisväli on ollut kaksi vuotta. Tämä tulee ottaa huomioon vuosivertailuja tulkittaessa

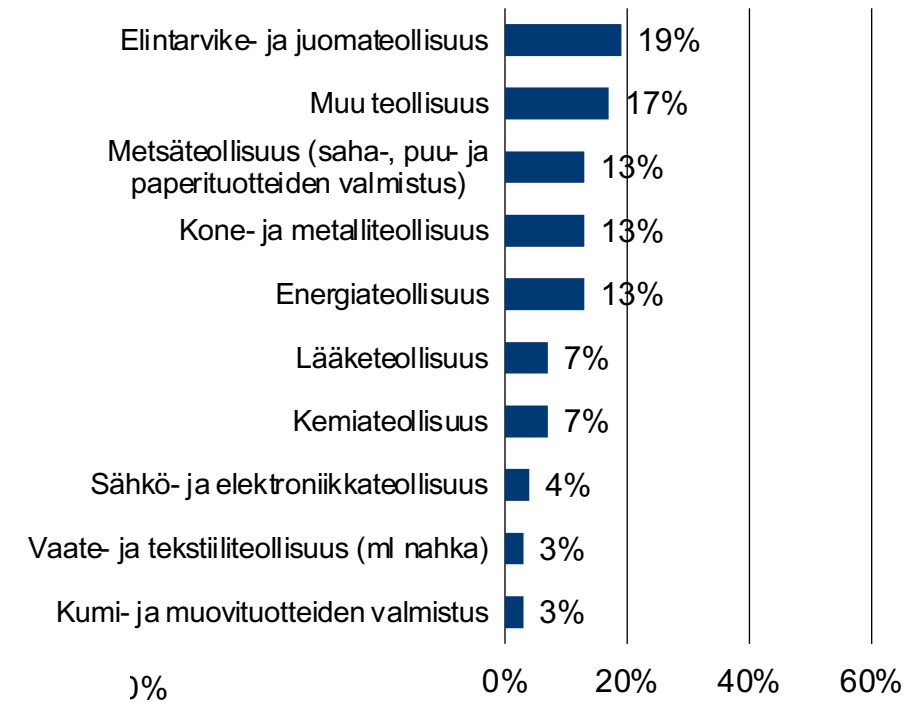
Vastaajan toimiala

Pääasiallinen toimiala

Kysymys: "Mikä on yrityksenne pääasiallinen toimiala" (n = 184)

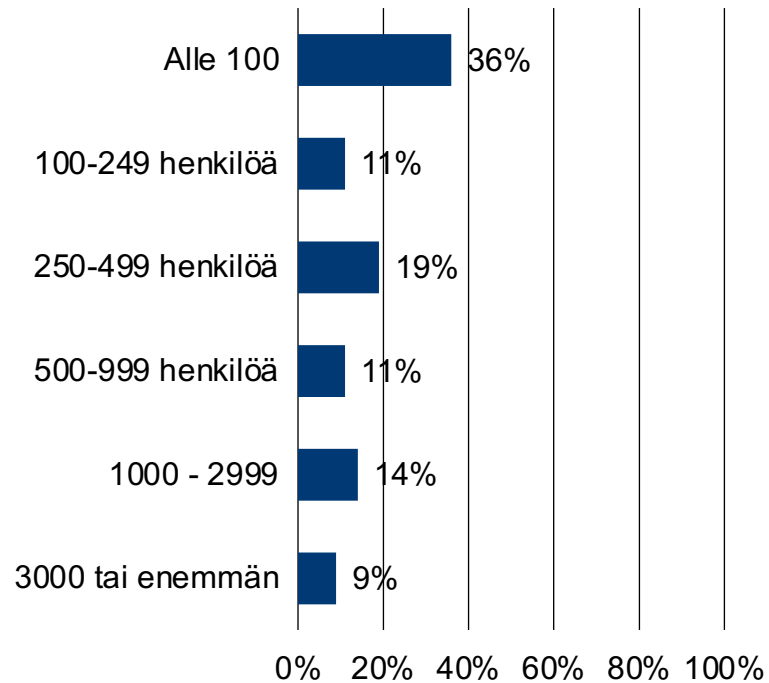
Tarkenne, jos toimiala teollisuus

Kysymys: "Mikä on yrityksenne tarkempi teollisuudenala" (n=69)

Vastaajan henkilöstömäärä ja kansainvälisyys

Henkilöstömäärä

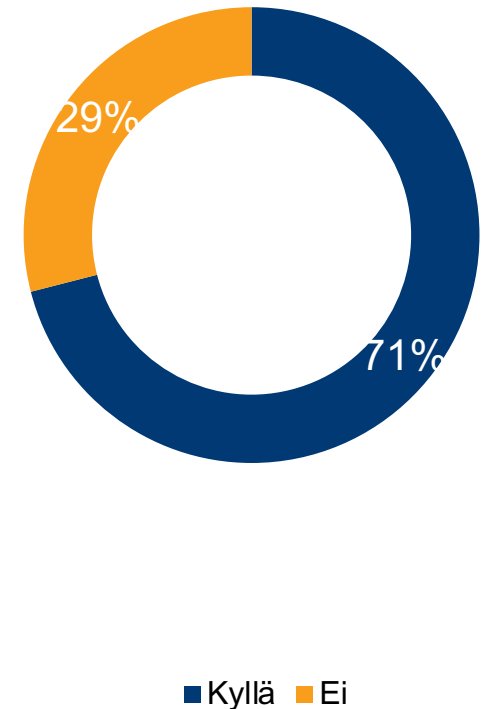
Rekisteritieto: "Henkilökuntaluokka" (n = 174)

Kansainvälisyys

Kysymys: "Onko yrityksenne..." (n=184)

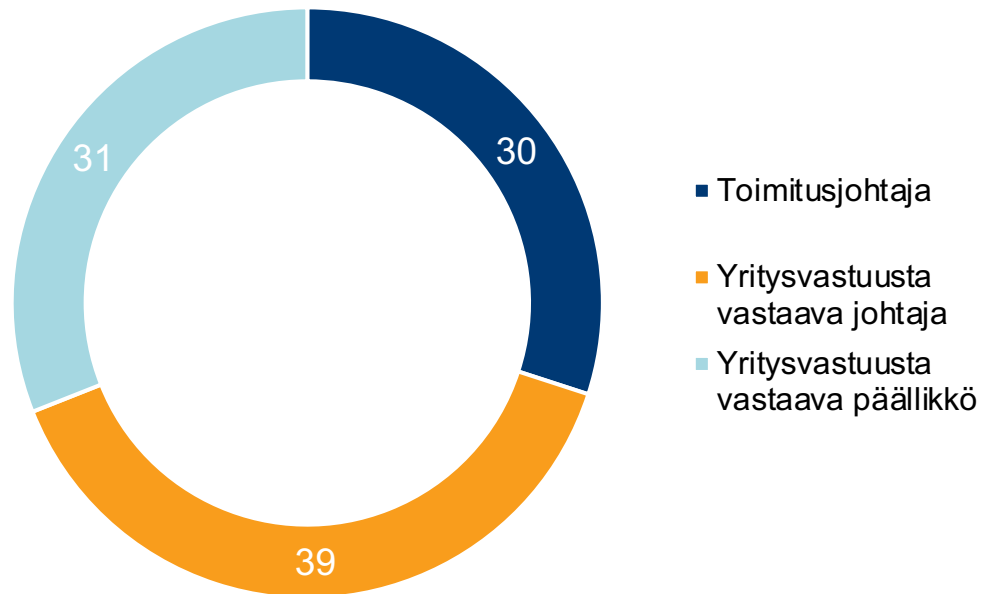
Tuottaako tai myykö yrityksenne tuotteita?

(n=184)

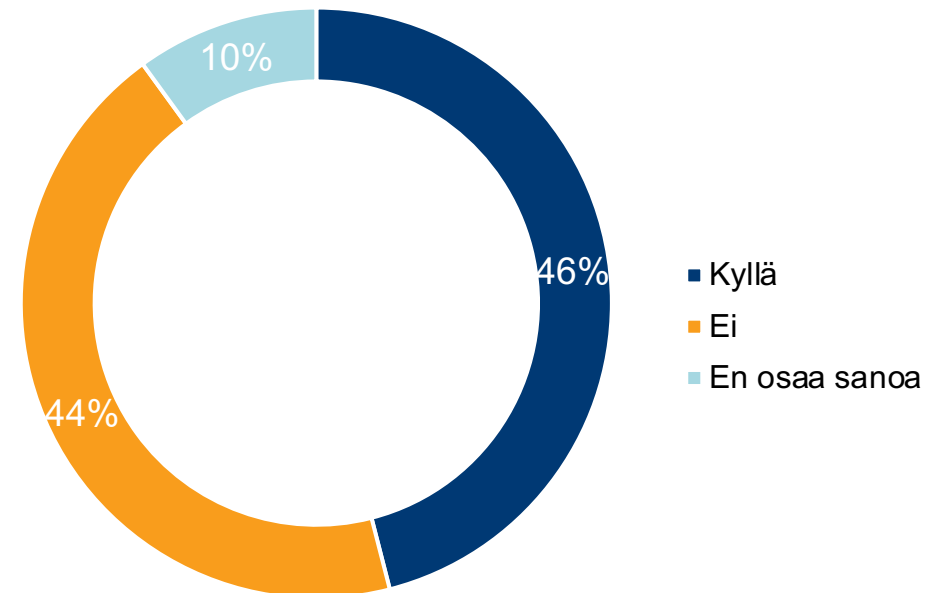
Vastaajan titteli ja organisaation mahdollinen FIBS jäsenyys

Vastaajan titteli

Kysymys: "Liikevaihto" (n=184)

FIBS:n jäsenyys

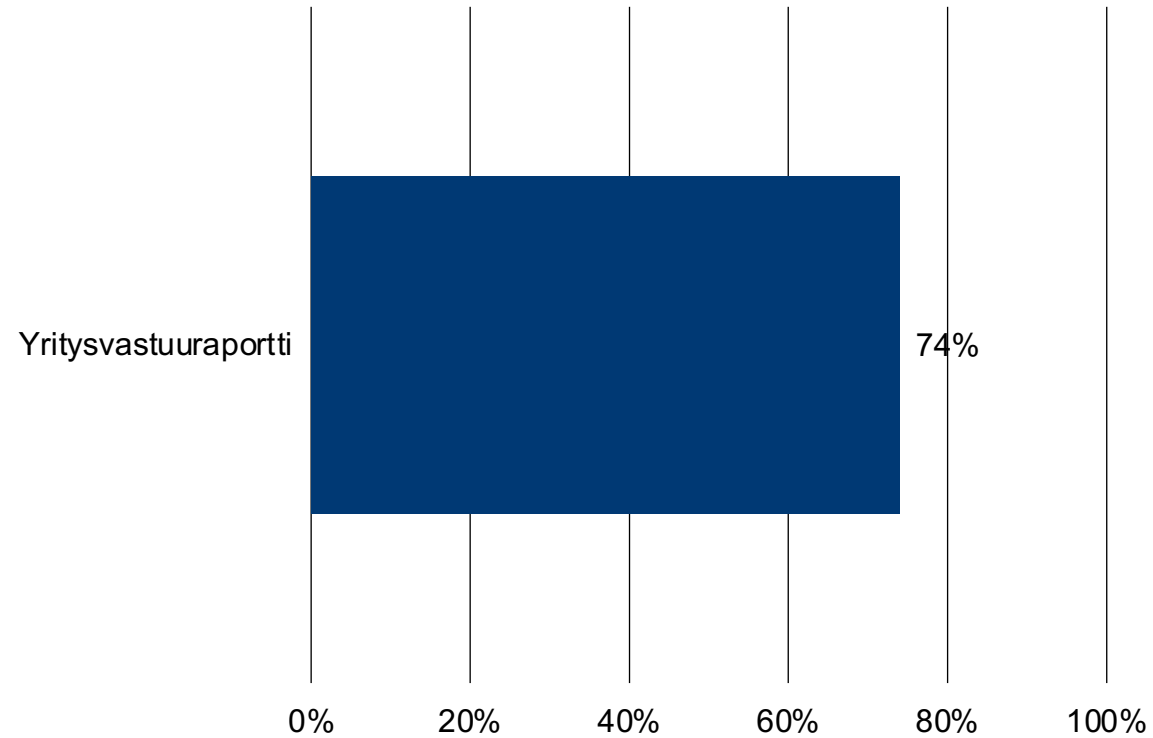
Kysymys: "Olemme Yritysvastuuverkosto FIBS:n jäsen"
(n = 184)

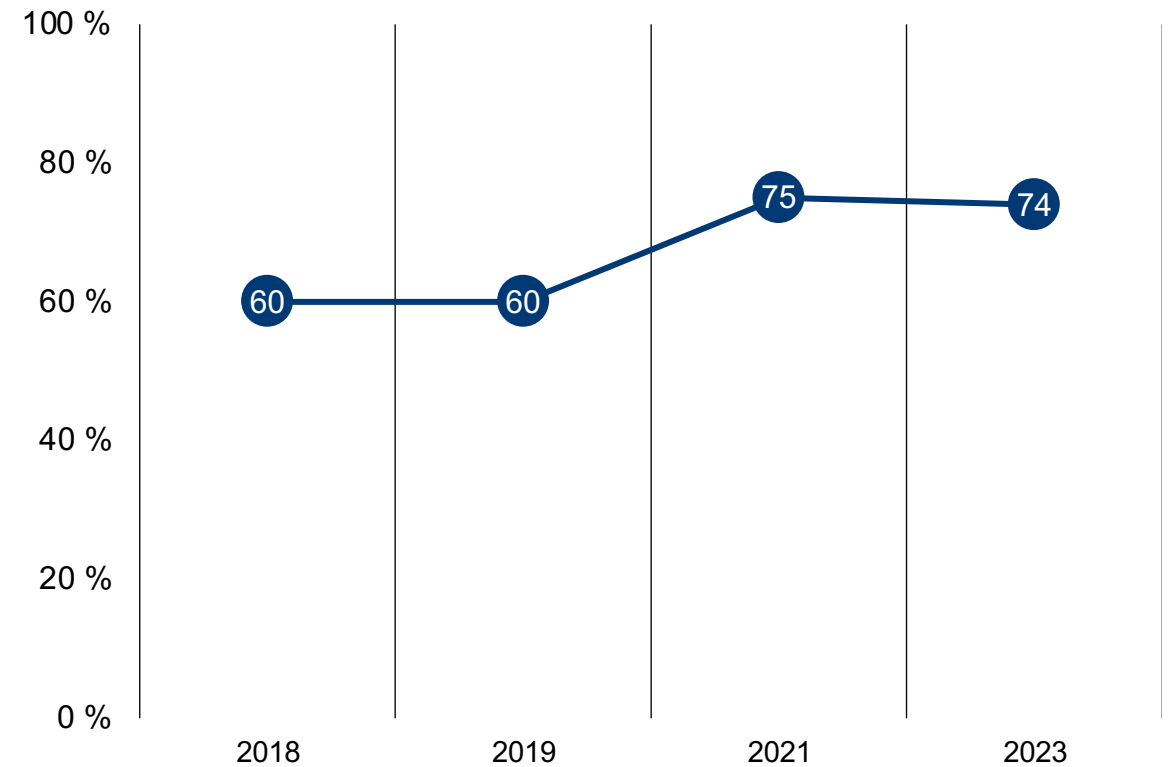
Liite 2

Yksityiskohtaisemmat tutkimustulokset

Yritysvastuuraportti

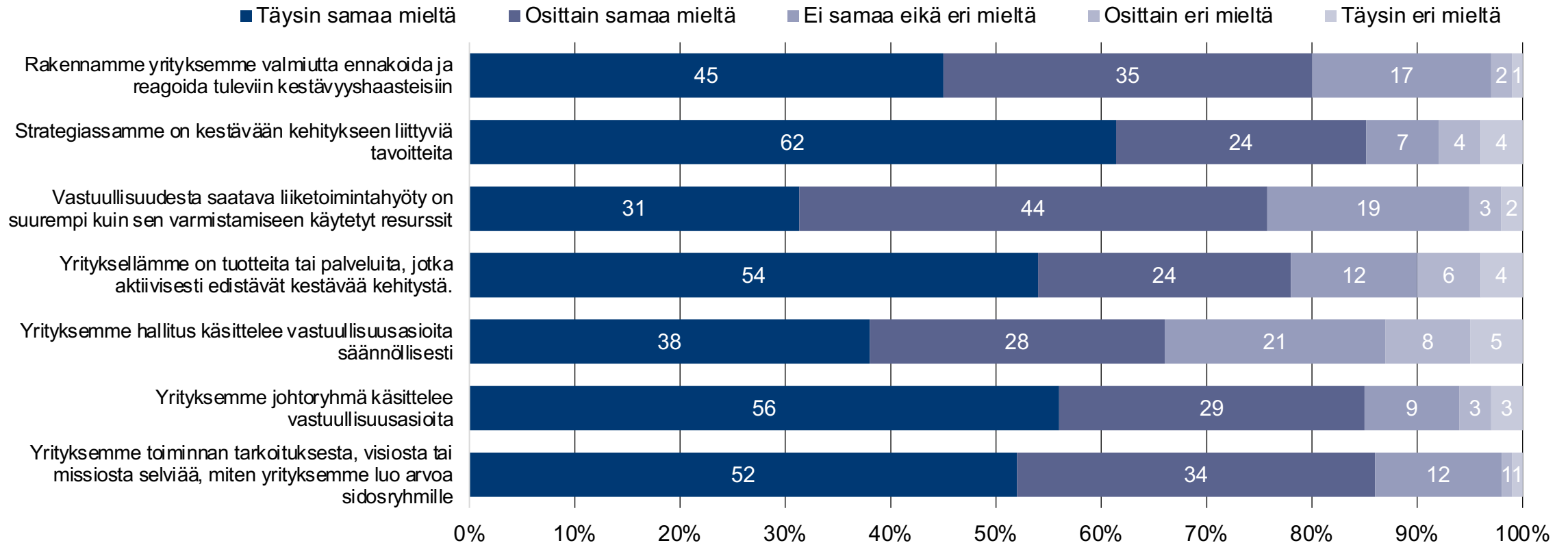

Kysymys: "Onko yrityksessänne seuraavia vastuullisuuden johtamiskäytäntöjä?"
"(n=153) "Kyllä" vastanneet

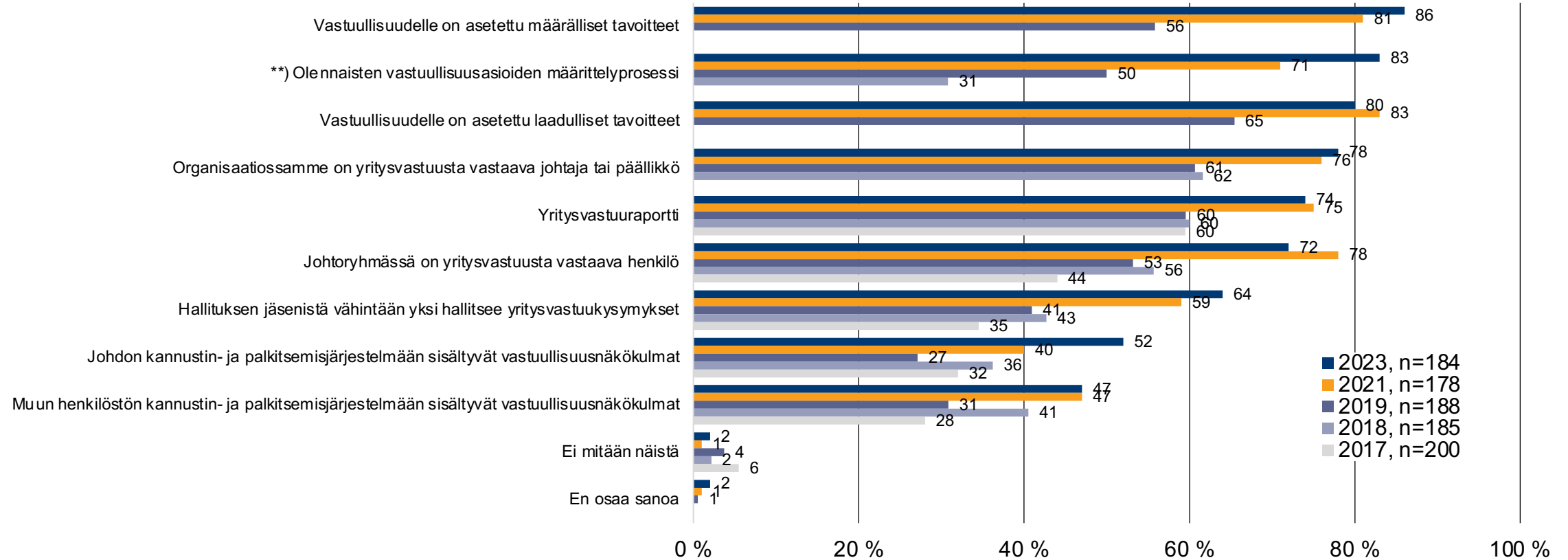
Kysymys: "Onko yrityksessänne seuraavia vastuullisuuden johtamiskäytäntöjä?"
Yritysvastuuraportti "Kyllä" vastanneet

Vastuullisuuden liittyvät väitteet (n = 180)

Kysymys: "Kuinka samaa tai eri mieltä olet seuraavien väittämien kanssa?"

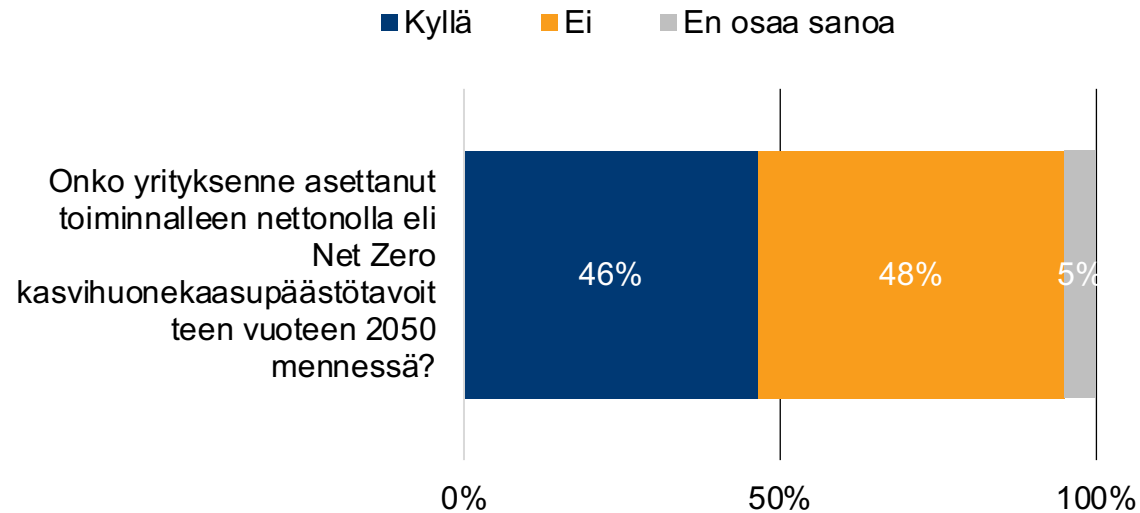
Vastuullisuuden johtamiskäytännöt – vuosivertailu

Kysymys: ” Onko yrityksessänne seuraavia vastuullisuuden johtamiskäytäntöjä?”

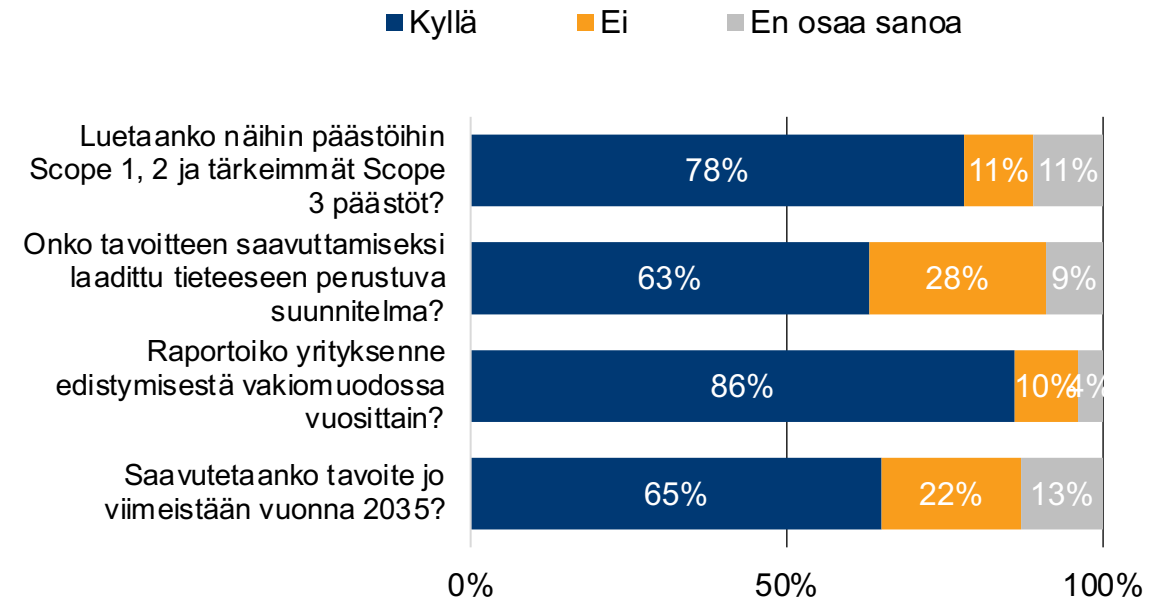
**) Väittämä ollut 2021 muodossa ”Materialiteettiprosessi eli olennaisten vastuullisuusasioiden määrittelyprosessi”

Net Zero kasvihuonekaasupäästötavoite

Kysymys: "Onko yrityksenne asettanut toiminnalleen nettonolla eli Net Zero kasvihuonekaasupäästötavoitteen vuoteen 2050 mennessä?" (n=184)

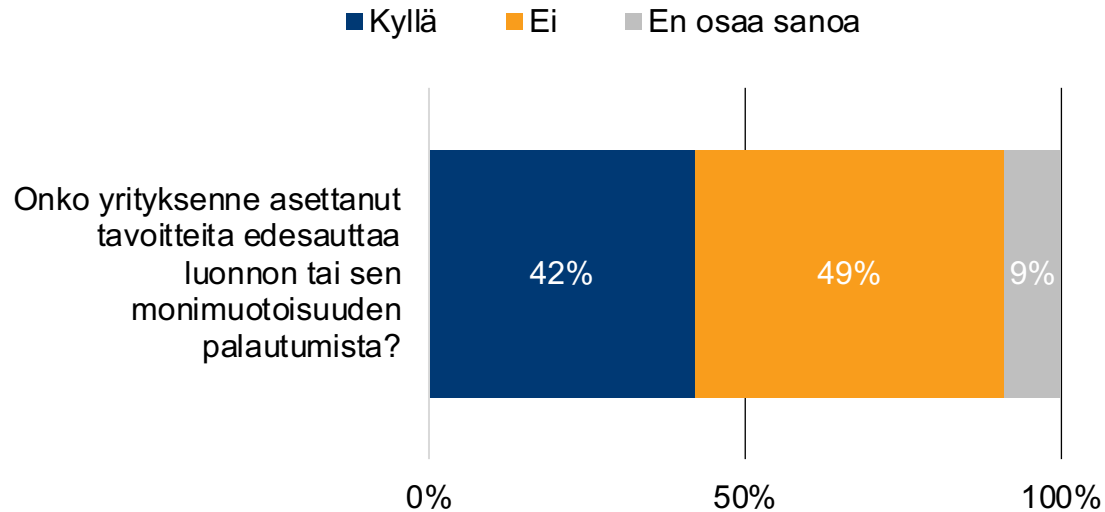
Jos vastannut kyllä edelliseen, näistä:

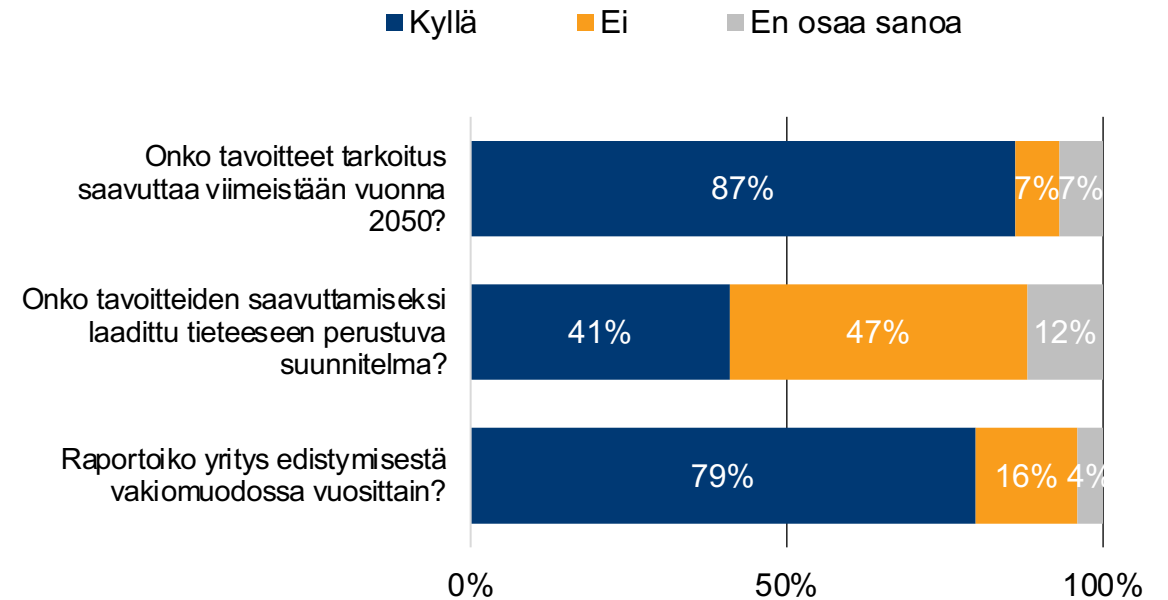
Kysymys: "Jos asettanut toiminnalleen nettonolla eli Net Zero kasvihuonekaasupäästötavoitteen vuoteen 2050 mennessä..." (n=82)

Luonnon tai sen monimuotoisuuden palautuminen

Jos vastannut kyllä edelliseen, näistä:

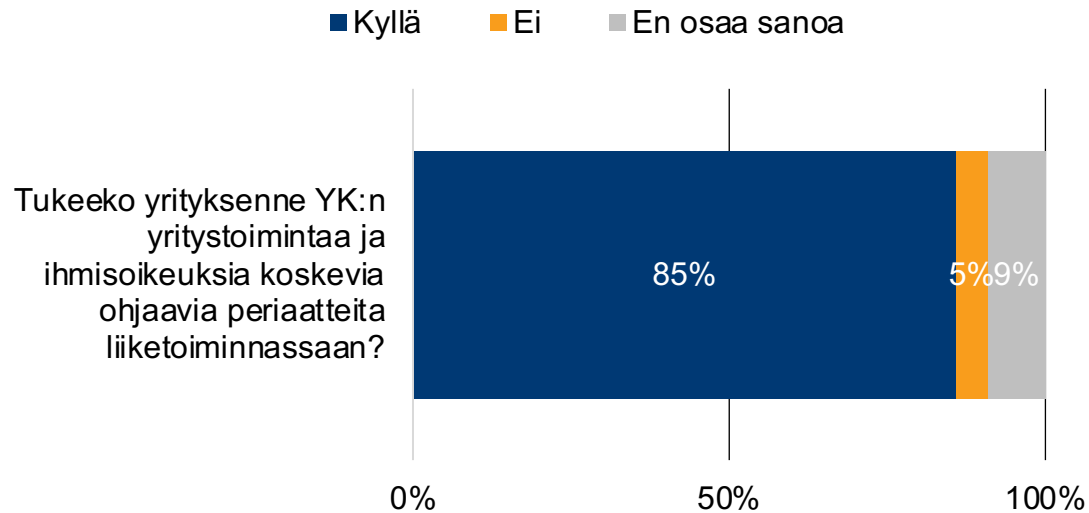
Kysymys: "Onko yrityksenne asettanut tavoitteita edesauttaa luonnon tai sen monimuotoisuuden palautumista?" (n=184)

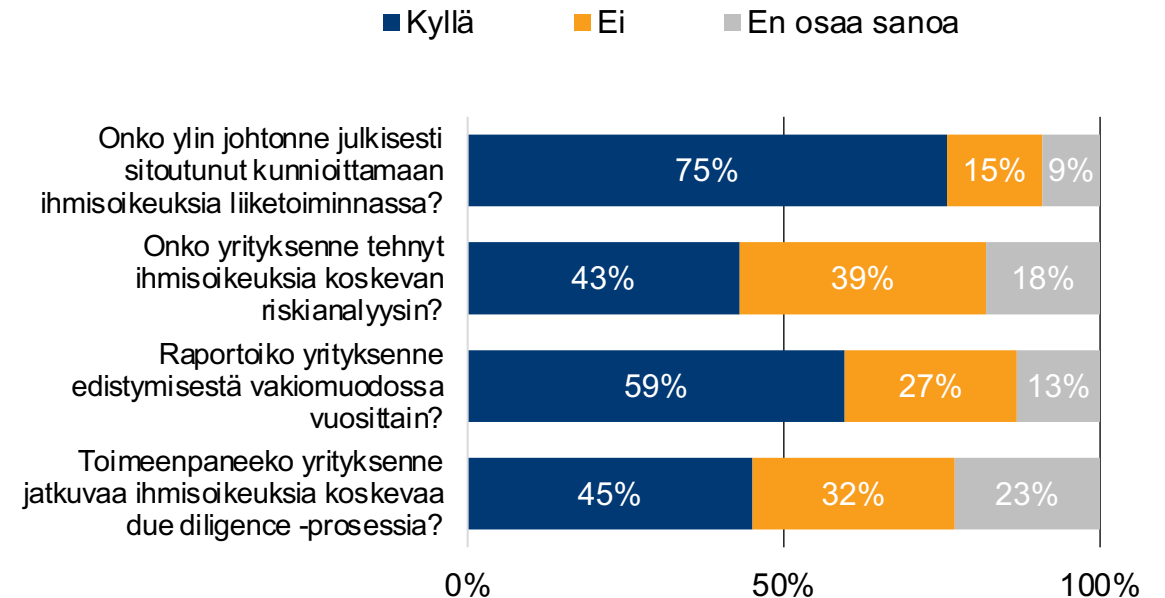
Kysymys: "Jos asettanut tavoitteita edesauttaa luonnon tai sen monimuotoisuuden palautumista..." (n=76)

YK:n yritystoiminnan ja ihmisoikeuksien tukeminen

Jos vastannut kyllä edelliseen, näistä:

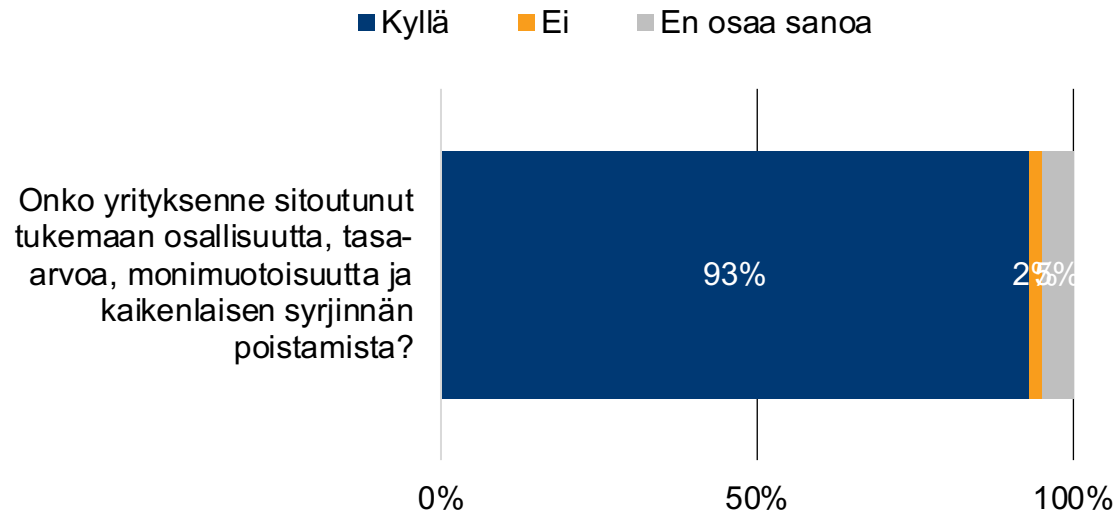
Kysymys: "Tukeeko yrityksenne YK:n yritystoimintaa ja ihmisoikeuksia koskevia ohjaavia periaatteita liiketoiminnassaan?" (n=184)

Kysymys: "Jos tukee YK:n yritystoimintaa ja ihmisoikeuksia koskevia ohjaavia periaatteita liiketoiminnassaan..." (n=155)

Osallisuuden, tasa-arvon, monimuotoisuuden ja syrjinnän poistaminen

Jos vastannut kyllä edelliseen, näistä:

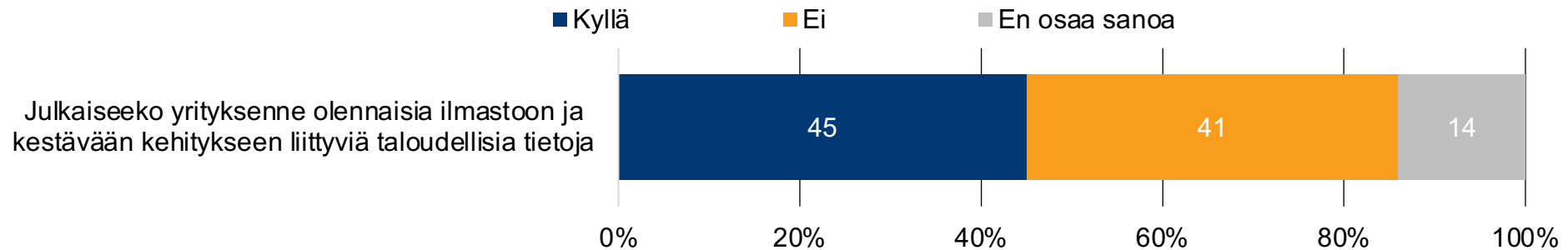

Kysymys: "Onko yrityksenne sitoutunut tukemaan osallisuutta, tasa-arvoa, monimuotoisuutta ja kaikenlaisen syrjinnän poistamista?" (n=184)

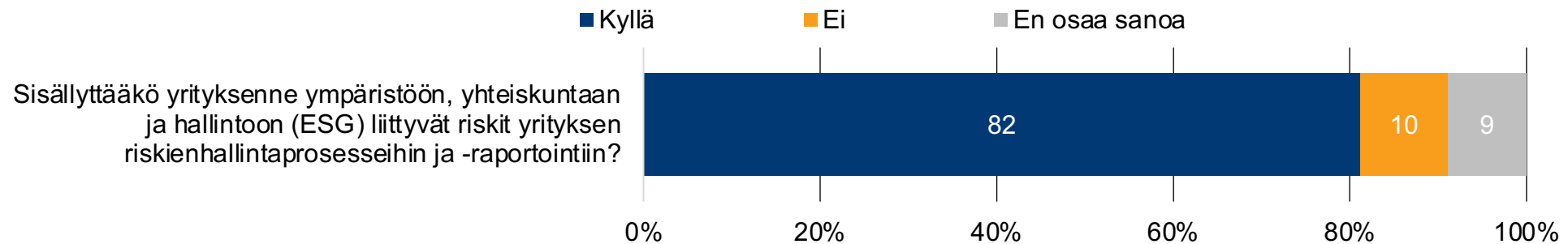

Kysymys: "Jos on sitoutunut tukemaan osallisuutta, tasa-arvoa, monimuotoisuutta ja kaikenlaisen syrjinnän poistamista..." (n=168)

Ilmasto- ja kestävään kehitykseen liittyvien taloudellisten tietojen julkaiseminen sekä ESG riskienhallinta

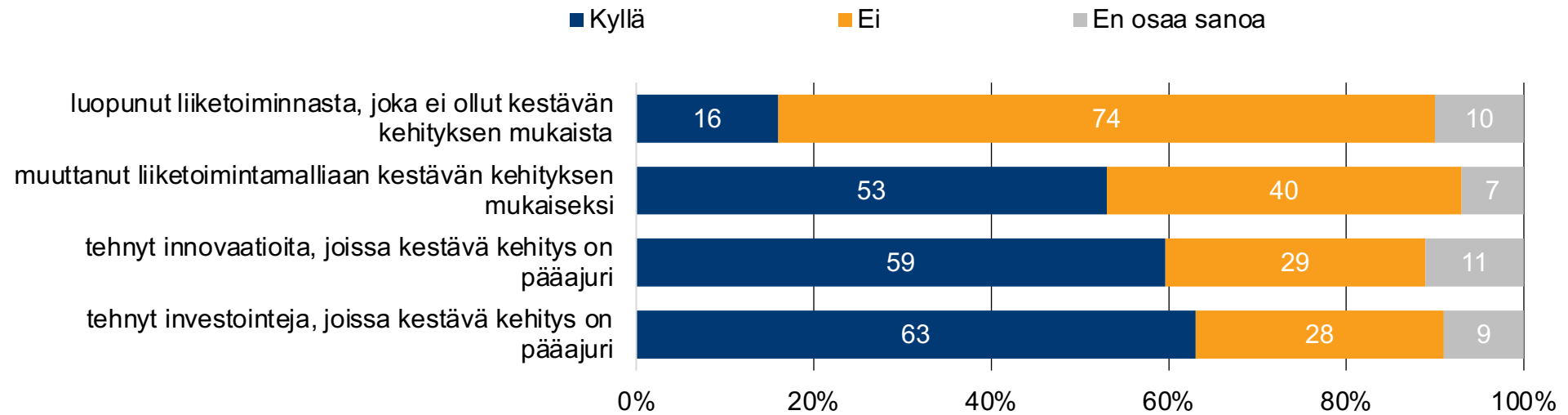

Kysymys: "Julkaiseeko yrityksenne olennaisia ilmasto- ja kestävään kehitykseen liittyviä taloudellisia tietoja (esim. TCFD:n tai muun hyvämaineisen viitekehyksen mukaan)?" (n=184)

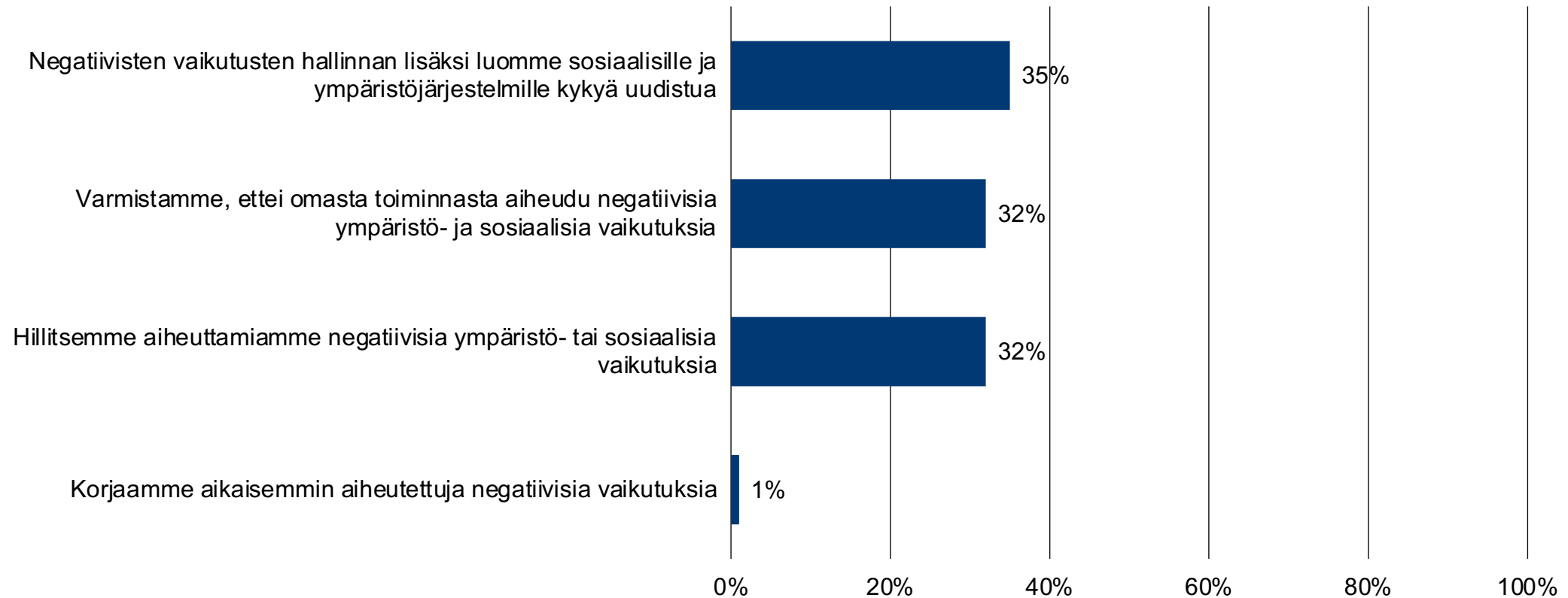
Kysymys: "Sisällyttääkö yrityksenne ympäristöön, yhteiskuntaan ja hallintoon (ESG) liittyvät riskit yrityksen riskienhallintaprosesseihin ja -raportointiin?" (n=184)

Toimenpiteet

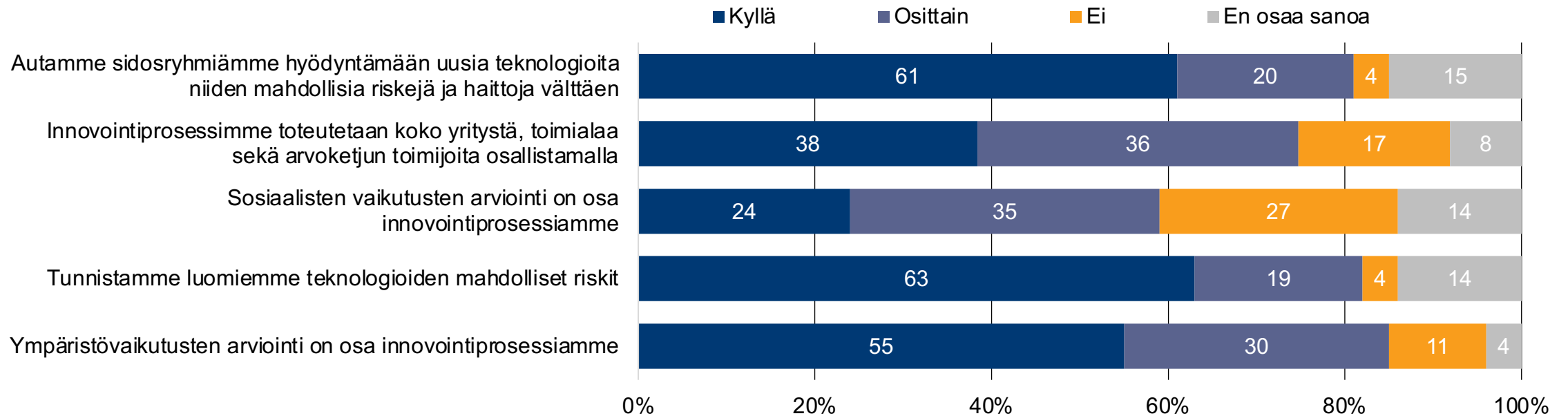
Kysymys: "Vastaa asteikolla kyllä, ei tai en osaa sanoa, onko yrityksenne viimeisen kolmen vuoden aikana..." (n=184)

Pääasiallinen suhde aiheutettuihin ympäristö- ja sosiaalisiin vaikutuksiin

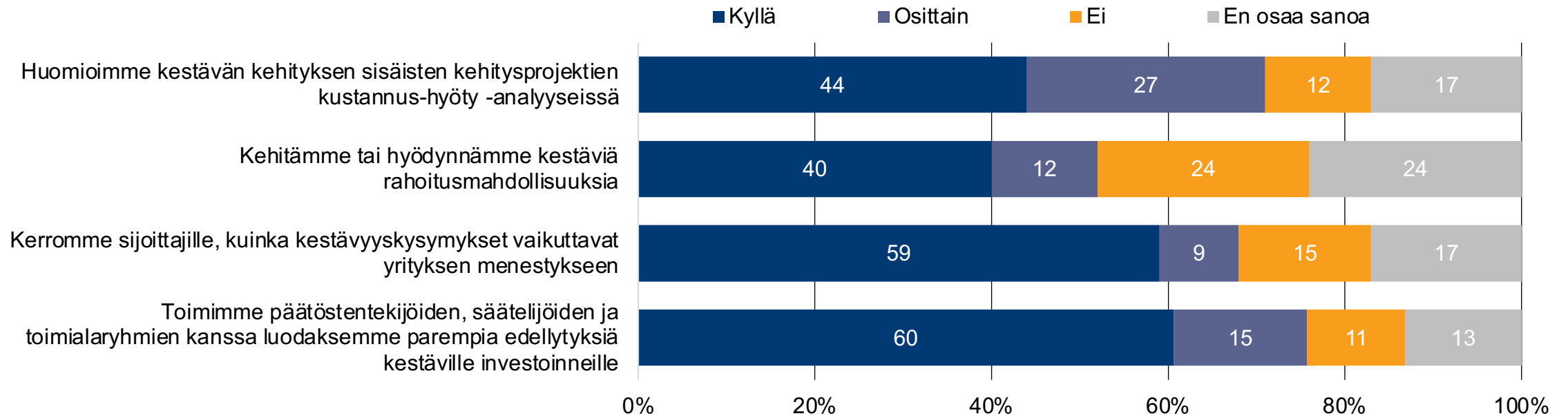
Kysymys: "Kun tarkastelette liiketoimintaanne kokonaisuutena, mikä on pääasiallinen suhteenne aiheuttamiinne ympäristö- ja sosiaalisiin vaikutuksiin? Valitkaa yksi..." (n=177)

Teknologian ja innovoinnin toteutuminen

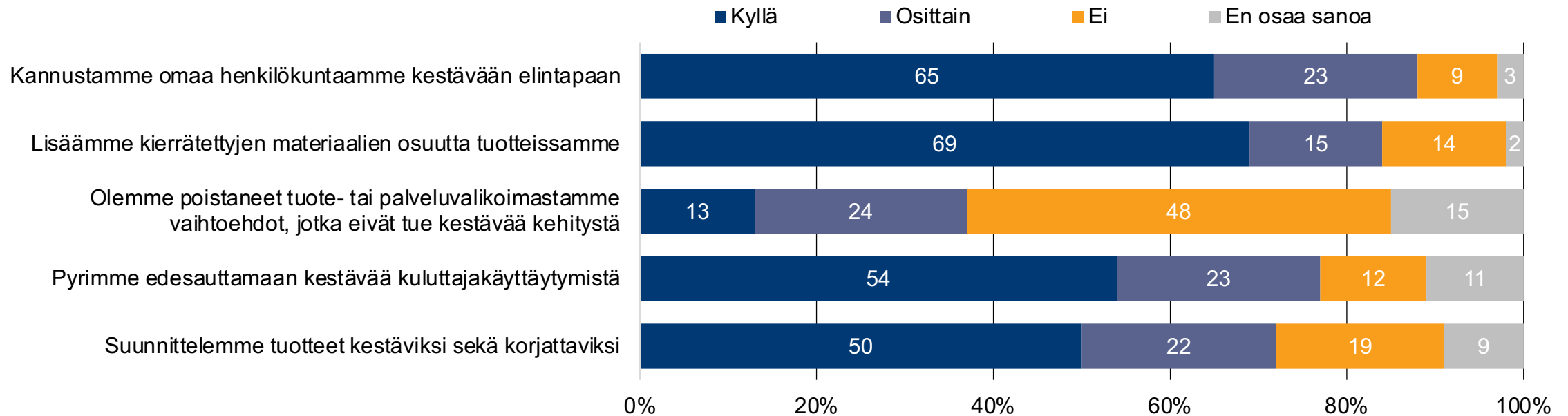
Kysymys: "Toteutuuko seuraava asia yrityksessänne? Asteikko: kyllä, osittain, ei tai en osaa sanoa (Teknologia ja innovointi)"
(n=184)

Rahoituksen ja investointien toteutuminen

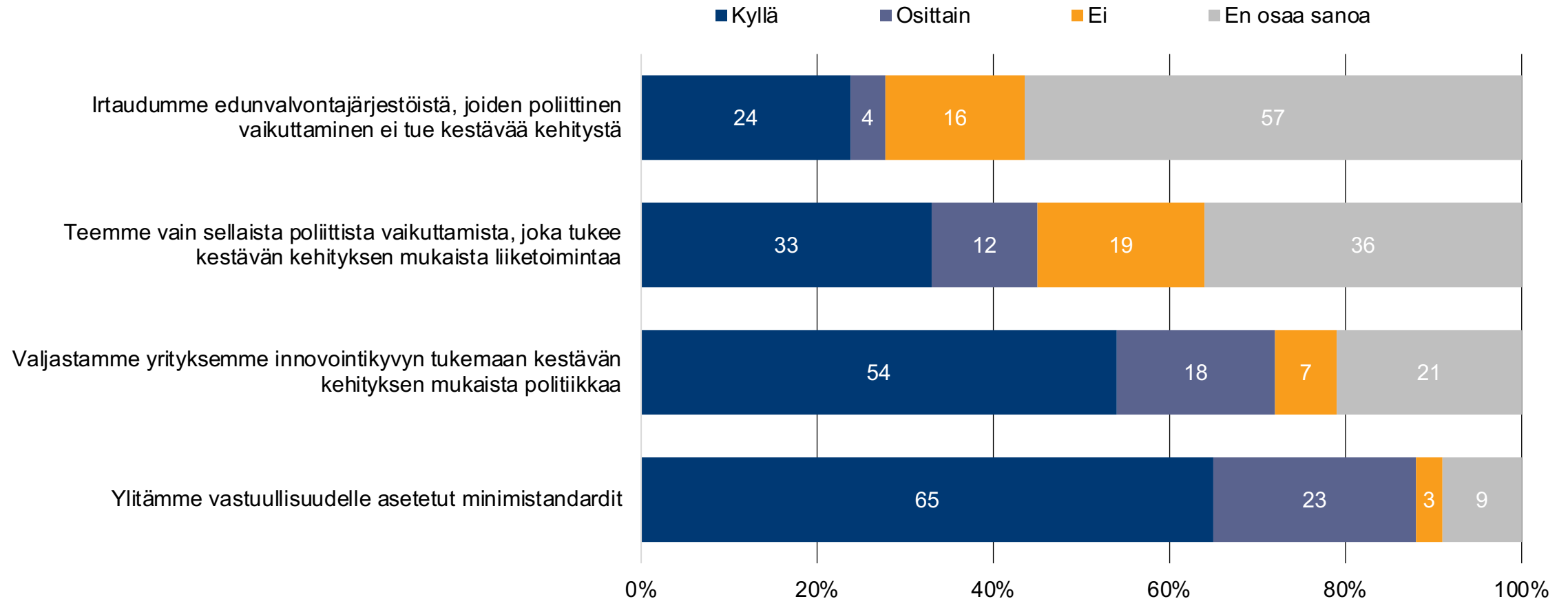
Kysymys: "Toteutuuko seuraava asia yrityksessänne? Asteikko: kyllä, osittain, ei tai en osaa sanoa (Rahoitus ja investointi)"
(n=184)

Ihmisten ja kulutuksen toteutuminen

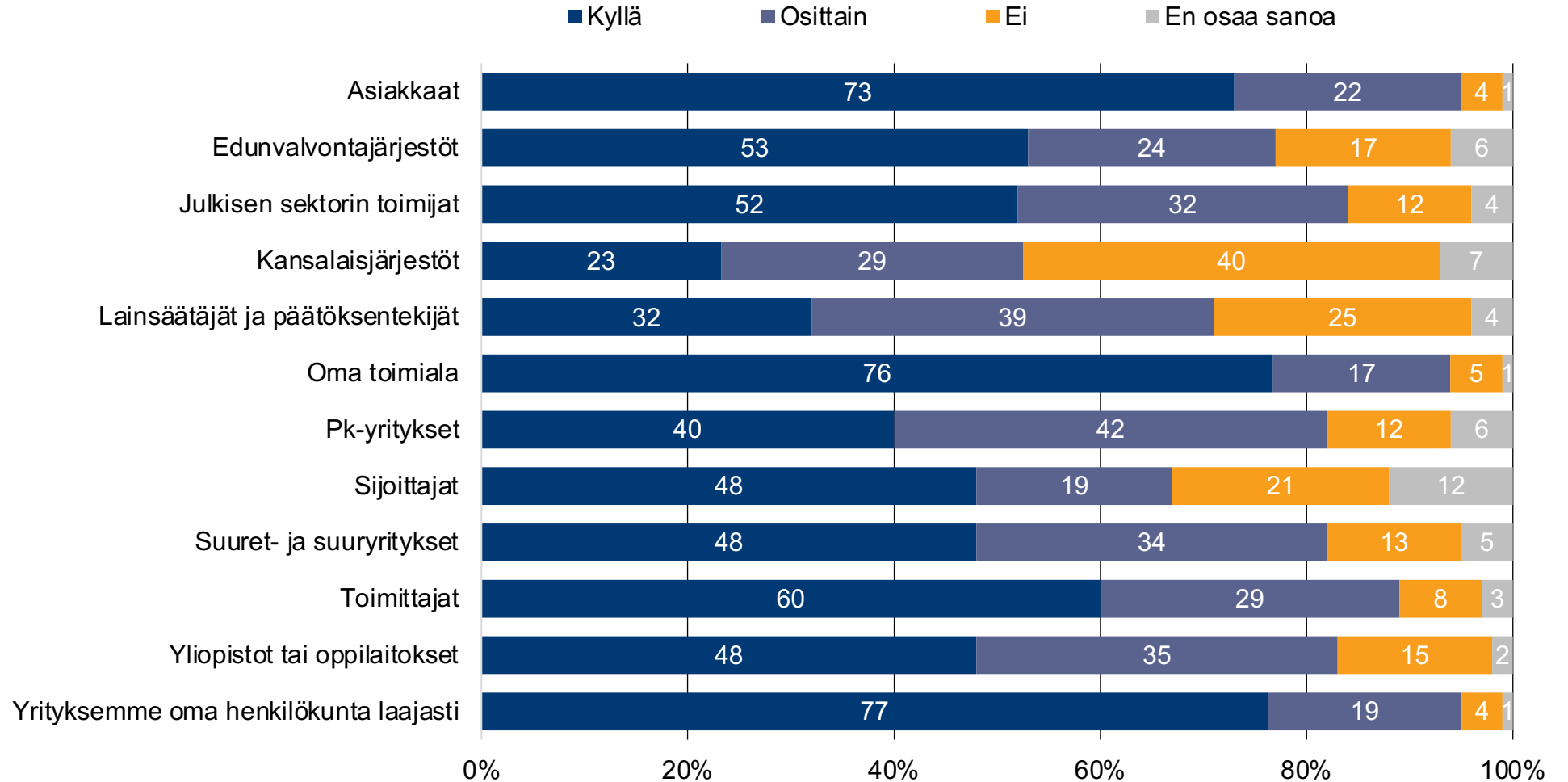
Kysymys: "Toteutuuko seuraava asia yrityksessänne? Asteikko: kyllä, osittain, ei tai en osaa sanoa (Ihmiset ja kulutus)" (n=184). Kysymykset "Suunnittelemme tuotteet..." (n=108) ja "Lisäämme kierrätettyjä materiaaleja.." (n=127) osoitettiin vain niille yrityksille, joita tuottavat tai myyvät tuotteita.

Politiikan ja säätelyn toteutuminen

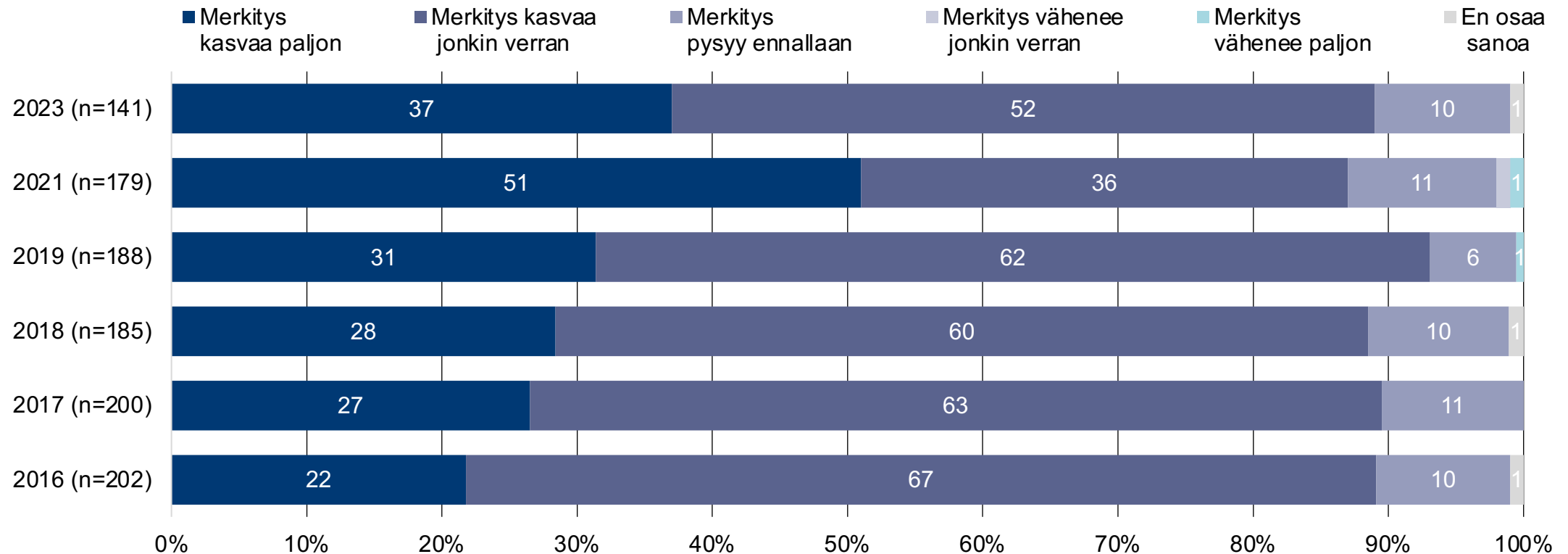
Kysymys: "Toteutuuko seuraava asia yrityksessänne? Asteikko: kyllä, osittain, ei tai en osaa sanoa (Politiikka ja säätely)" (n=184)

Yhteistyö kestävyysteemoissa (n=140)

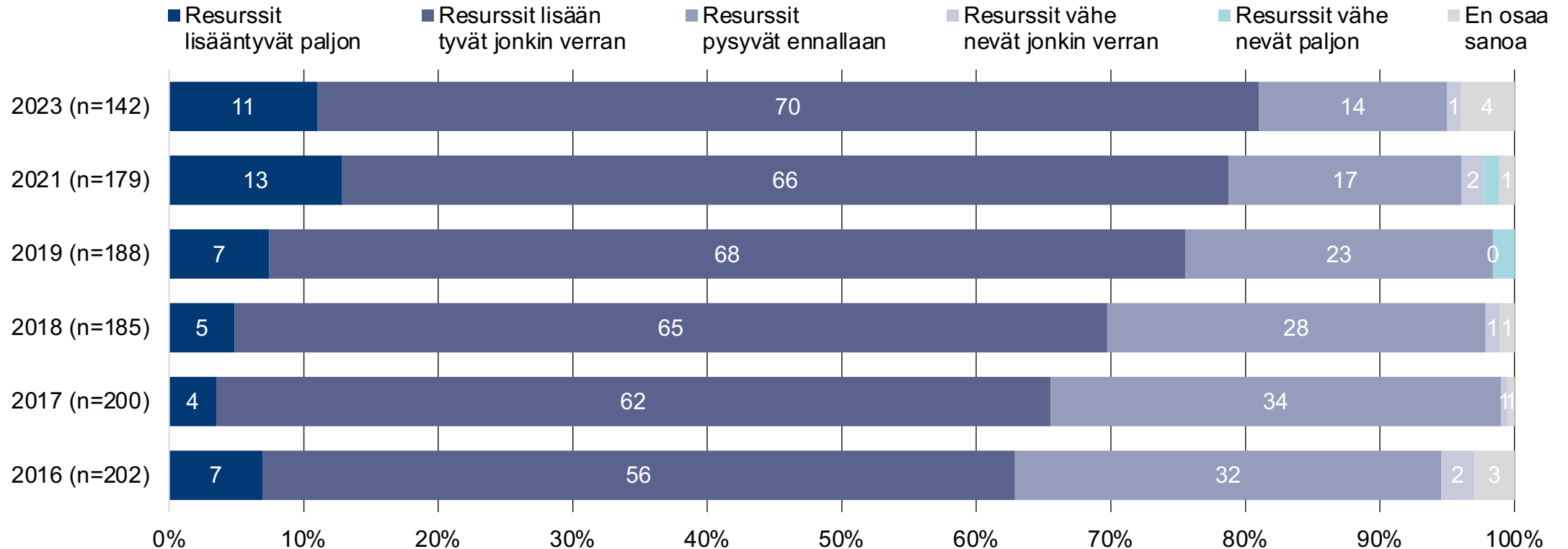
Kysymys: "Teettekö kestävyysteemoissa yhteistyötä seuraavien tahojen kanssa? Asteikko: kyllä, osittain, ei tai en osaa sanoa?"

Vastuullisuuden merkityksen ei uskota kasvavan enää niin voimakkaasti kuin vuonna 2021

Kysymys: "Miten arvioitte vastuullisuuden merkityksen muuttuvan yrityksenne osalta seuraavan 5 vuoden sisällä?"

Vastuullisuuteen käytettävät resurssien nähdään suurimmassa osassa yrityksiä lisääntyvän

Kysymys: "Miten arvioitte yrityksenne vastuullisuuteen käytettävien resurssien (kuten rahallisten investointien / henkilöresurssien) määrän kehittyvän seuraavan 5 vuoden aikana?"

Kysy lisää
Yritysvastuu 2023 -tutkimuksesta:
fibs@fibsry.fi